Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1964 — DONELAIČIO — METAI , LIEPOS 18 / JULY 18 , 1964 / PART TWO (NR. 168)

DĖL MENO KŪRINIO NELIEČIAMYBĖS

DR. P. CELIEŠIUS

Paskutiniu laiku tiek spaudoje, tiek viešose diskusijose vis dažniau iškyla meno kūrinio neliečiamybės problema. Norima įpiršti tezę, kad meno kūrinys yra vienaprasmis, kad jį tegalima vertinti meniniu požiūriu, kad kitoks vertinimas yra prasilenkimas su meno kūrinio esme, kad meno kūrinys kaipo toks yra neliečiamas, nes menas yra menui, o ne kam kitam. Moraliniu požiūriu vertinti meno kūrinį esą grynas nesusipratimas, nes moraliai teisti galima asmenį, o ne daiktą.

Ryšium su minėtos problemos sprendimu pažvelkime giliau į iškeltą tezę.

1. Daugiariopas požiūris.

Meno kūrinio neliečiamybės gynėjai, teigdami, kad meno kūrinys gali būti vertinamas tik meniniu požiūriu, prasilenkia su santykio tiesa.

Itibotis meno tiesos kriterijum būtų teisinga tada, jeigu gyvenime dalykai būtų absoliučiai izoliuoti nuo aplinkos ir neturėtų jokio sąryšio vienas su kitu. Bet taip nėra. Visas pasaulis yra tam tikro vieningumo junginys. Visi pasaulyje esantieji daiktai yra vienas su kitu sąryšingi ne tik erdvės, bet ir laiko požiūriu. Surastas primityviausias meno kūrinys iš priešistorinės gadynės prityniusiam meno kritikui atsiskleidžia įvairiopu būdu. Toks kūrinys byloja apie tolaikinę kultūros būklę: techniką (mokėjimas apvaldyti medžiagos gabalą), mechaniką (milžiniškų akmenų perkėlimas), simboliką (ženklai), architektūrą, skulptūrą, etnologiją, moralę, religiją. Meno kritikas, žvelgdamas į keliolikos šimtmečių senumo pastatą, jžiūri jame ne tik meno kriterijus, bet taip pat ištisą to laiko civilizacijos iškarpą. Kūrėjai, net ir nenorėdami ir sąmoningai nežinodami, įkūnija kūrinyje savo gyvenamo laikotarpio kultūrines žymes. Tiesiog yra neįmanoma kūrinį visai izoliuoti nuo aplinkos įtakų. Juk reikia ir medžiagos, ir spalvos, ir apdirbimo priemonių, ir kūrėjo laiku reikštų idėjų, ir gyvenimo pajutimo ir įvaizdžių. Kūrėjo paliktame meno kūrinyje netiesioginiai reiškiasi jo moralės, jo religijos, jo politikos, jo socialinės būklės nuotaikos. Neįmanoma yra atskirti grynas meninės formas nuo medžiagos, nuo savo gyvenamo laikotarpio įtakos ir jas išreikšti be nieko. Meninės formos objektyvuojasi tik tam tikroje medžiagoje ir turinyje. Jos vienos atpalaiduotos neskraido erdvėje. Jos eina išvien su gyvenimu. Tai įgalina tūlą kritiką įžvelgti tarp meninių formų ištisą eilę kitų davinių, nepriklausančių menui, bet kultūrinei aplinkai. Šios įtakoje kaip tik yra mūsų minimas tarpusavio dalykų sąryšis, arba vienas į kitą veikimas. O tas veikimas yra labai šakotas. Be kosminio veikimo (trauka, termodinamika, spinduliavimas), prisimintinas taipgi psichinis sąryšis. Smiltynų pušis savyje yra tik medis, bet žmogaus atžvilgiu ji yra ir pavėsis nuo saulės, ir priedanga nuo lietaus, ir sienojus statybai, ir lenta karstui, ir prekė pinigui gauti, ir romantika poetui, ir prisiminimų ašara emigrantui. Kas gali išskaičiuoti visas sąryšines įtakas ir individualius poveikius. Santykio požiūriu net paprasčiausias, savyje vienprasmis, daiktas gali tapti dvasiniu prasmeniu. Akmuo, žemė, žvaigždė primena pirmąją priežastį — Tvėrėją. Trikampis — Trejybę. Apskritimas — amžinybę. Širdis — meilę. Žvakė — išganymą.

Marija Ambrozaitienė Mergaitė
Nuotrauka Vyt. Račkausko

Panašiai ir kūrinio vaizduojamasis turinys yra tas ryšys, kuriuo remiantis galime daugeriopai žvelgti į kūrinį. Be grynai meninės formos, galime kūrinį dar vertinti visais sąryšiniais požiūriais, kuriuos ką tik minėjome. Ypač simboliniai meno kūriniai yra daugiaprasmiai.

2. Moralinių požiūriu.

Paveiksle gražiai pavaizduoti valgomi ir geriamieji dalykai sukelia žiūrovui apetitą valgyti ir gerti. Pašalinamųjų veiksmų pavaizdavimas sukelia pasišlykštėjimo. Erotinių veiksmų aprašymas sukelia skaitytojui įvairių vaizdų ir potraukių. Seksualinių dalykų bet kuriuo būdu vaizdinis perteikimas uždega gašlumo aistrą ir supriežastina jai pasidavimą. Tarp žmogaus ir jį stimuliuojančio objekto visada yra tam tikra sąveika, situacijų nupasakojimus. Rezultate turime kūrinių su labai įvairuojančiu turiniu: nuo šventųjų, herojiškų iki kriminališkų ir seksuališkų.

Tokie kūriniai patenka į skaitytojų rankas ir veikia į jų psichiką. Suaugę ir daugiau gyvenimo patyrę beskaitydami gali turinį stebėti šaltai, iš tam tikros perspektyvos. Bet kitaip su jaunimu. Jie emocingi ir imlūs turinio išgyvenimui. Į juos veikia įspūdžiai, tiek geri, tiek prasti. Skaitomos knygos ir žiūrimo filmo turinys sukelia juose panašius išgyvenimus į vaizduojamo turinio įvykius. Jeigu kūrinio turinys yra kilnus ir humaniškas, jaunuolio psichikoj kyla atitinkami kilnūs ir humaniški jausmai. Ir priešingai, kriminališkas ir šlykštus turinys įžiebia jaunuolio psichikoj kriminalines užmačias ir sukelia seksualines aistras. Jeigu pirmuoju atveju jaunuolis buvo lenkiamas prie didvyriškų ir humaniškų veiksmų, tai antruoju atveju jis, deginamas aistrinės ugnies, veržiasi į kriminalinių užmačių ir seksualinių aistrų patenkinimą. Jaunimo demoralizacija, ypač šiame J. A. V. krašte, yra ne kas kita, kaip kriminalinių filmų ir apskčiai skaitomos pornografinės literatūros rezultatas. Kovojama su rezultatu (kaip sumažinti jaunimo kriminalinius nusikaltimus), bet nenorima užgniaužti pačio blogybės šaltinio (kriminalinių paveikslų ir pornografinės lektūros).

Tiesa, yra ir jaunimo tarpe išimčių. Ne visi vienodai pasiduoda blogai įtakai ar tai dėl prigimtų savybių, ar tai dėl tėvų sėkmingo auklėjimo. Yra žmonių, į kuriuos bloga pašalinė įtaka veikia labai mažai. Bet kiek tokių yra. Tik išimtys. O dauguma eina pagal masės ir mados įtaigojimą.

Kovojant prieš blogas moraliniu požiūriu įtakas, tuo pačiu atsikreipiama ir prieš nemoralaus turinio meno kūrinius, jeigu iš viso juos galima vadinti meno kūriniais. Ne kas kita, kaip kūrinio turinys yra tas po meno forma užmaskuotas priešas, prieš kurį kovoja moralistai ir kurio, nežinau sąmoningai ar nesąmoningai, nenori matyti, nei girdėti meno neliečiamybės gynėjai.

Moralistų ir meno gynėjų diskusinių nesusipratimų priežastis yra ginčijamo pagrindo nežinojimas. Moralistai smerkia kūrinio turinį ,o meno gynėjai akcentuoja meninę formą. Bet to žodžiu aiškiai neišreiškia. Vieni ir antri diskusijose naudoja tą patį terminą "meno kūrinys". Vieni po tuo terminu supranta kūrinio turinį, o antri meninę formą. Pirmieji suplaka kūrinio turinį bendrai su meno kūriniu, o antrieji suplaka meninę formą su kūriniu iš viso. Abeji po tuo pačiu terminu galvoja apie skirtingas idėjas.

Kartais meno gynėjai nukelia kūrinio vertinimo problemą grynai į teisinę plotmę. Sakoma, kad meno kūrinys, kaip

(Nukelta į 3 psl.)

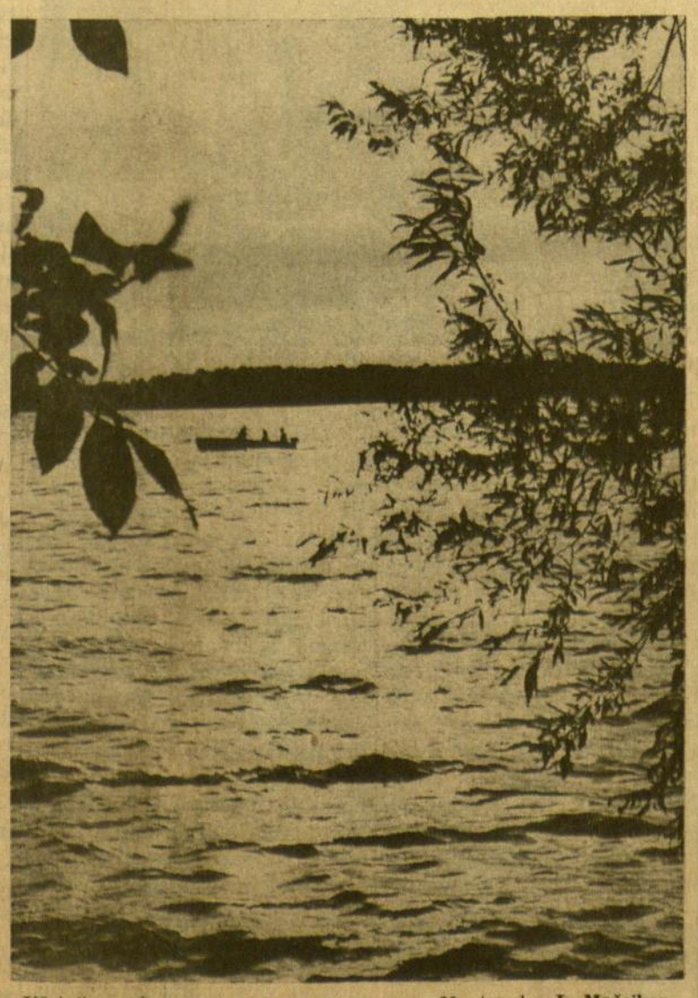

Vėsieji vandenys... Nuotrauka J. Mažeikos

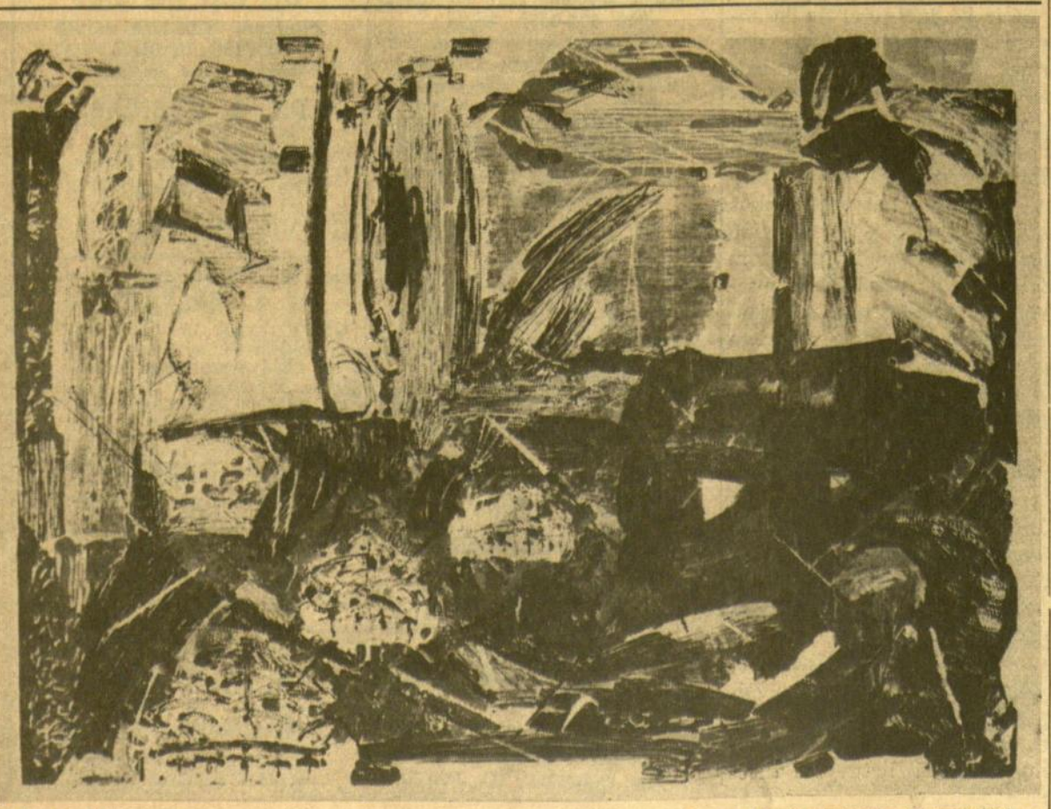

Tel. Valius Scena VIII (spalvota tipografija)

Kertinė Paraštė

ĮSPŪDŽIAI IŠ WASHINGTONO

Lietuvių kongresas Washing tone daug kam sudarė progą aplankyti tą lietuvių koloniją, kurią mes šiaip jau mažiau turime progos lankyti. Tai, be abejo, yra dėl to, kad ši kolonija yra nedidelė, bet tai nereiškia, kad ji yra mažai reikšminga. Čia centrinėse JAV įstaigose yra susispietusi eilė mūsų kultūrininkų ir gražiai darbuojasi.

Didžiausias centras, apie kurį grupuojasi Washingtono lietuviai yra Kongreso biblioteka. Tai yra impozantiška įstaiga, kuri daro įspūdį ne tiek savo didumu, kiek organizacija. Nepaisant šiuo metu vykstančių remonto darbų, buvo galima pasinaudoti šios institucijos paslauga. Man visada daro įspūdį Amerikos bibliotekų organizacija, kuriai vadovaujantį toną, berods, duoda Kongreso biblioteka. Tur būt, niekur kitur pasaulyje nėra taip, kad sėdėdamas namie ir pasinaudodamas jungtiniu katalogu, esančiu Kongreso bibliotekoje, gali sužinoti, ar tau rūpima kokia knygelė yra kuriame nors JAV knygyne. Ir be didelių pastangų vietinė Public Library tau gali šią knygelę parsiųsdinti ir leisti pasinaudoti. Kongreso bibliotekoje dirba dr. J. Balys (vadovauja slavistikos skyriui) dr. D. Krivickas, Kačinskienė, V. Trumpa (minint tik keletą, kuriuos pasitaikė susitikti) ir daug kitų.

Šalia to, Kongreso bibliotekoje dienas praleidžia visa eilė kitų valdiškų institucijų tyrinėtojų, pvz. dr. Vl. Viliamas, besidomėdamas specialiomis geografinėmis problemomis. Auklybos ir sveikatos departamente darbuojasi grafas Plateris ir žmona. Jie tyrinėja šeimų statistiką.

Kitas didelis lietuvių centras yra Voice of America Lietuvos skyrius. Čia atėjęs patenki kaip į didelio lietuviško dienraščio redakciją. Pabuvojęs čia ir pasiklausęs lietuviškos transliacijos į užsienį, gauni įspūdį, kad Lietuvos žmogus, pasiklausęs Amerikos balso, yra geriau informuotas apie dienos politinius įvykius, negu daugelis mūsų, kurie neturime progos tam ištisai atsidėti. Tiek redakcinis sutvarkymas, tiek žinių greitumas daro įspūdį. Čia sutinki visą būrį kultūrininkų ir visuomenininkų: direktorių Jurgėlą, Laučką, Vaičiulaitį, Viténą, Blekaitį, B. Darlį ir kitus. Tai yra pajėgus kolektyvas, kurio galima pavydėti bet kuriam dienraščiui.

Reikia džiaugtis visos milžiniškos Voice of America organizacijos greita informacija. Net lietuvių kalba čia ateina paruošti kai kurių įvykių reportažai, pvz. iš Muenchen o. Tačiau reiktų pageidauti vienos kitos programos kultūrinei ir politinei veiklai išeivijoje pavaizduoti. Mano girdėtoje programoje nebuvo apie tai nė žodžio, nors čia pat buvo praėjęs lietuvių politinis kongresas su reikšmingais buvusio prezidento Eisenhowerio ir kongreso pirmininko McCormicko pareiškimais, kurių vienas siūlė Chruščiovui apleisti Pabaltijį, o kitas pareiškė, kad neleistina yra svarstyti kurios tautos likimo be jos pačios apsisprendimo.

Lietuvių atstovybė Washingtone yra ne tik oficialus lietuvių tautos ryšininkas su JAV, bet juridinės egzempcijos dėka yra mistiškas Lietuvos žemės sklypas Amerikoje. Nenuostabu tad, kad buvo kongreso dalyvių, kuriems tai kėlė labai šiltus jausmus. Kai kurie jo atstovai atvyko čia nakties glūdumoje ir sugiedojo šventą giesmę.

Kongreso dalyvius ministeris Kajeckas ir jo žmona priėmė sekmadienį po pietų. Čia buvo galima sutikti ne tik iš kitur atvykusių kongreso dalyvių, bet ir senesnės kartos lietuvių amerikiečių jaunimo, kuris eina atsakingas pareigas centrinėse įstaigose. Dr. S. ir O. Bačkiai, neseniai atsikėlę iš Paryžiaus, jau apsiprato su nauja gyvenviete ir stiprina lietuvišką atstovavimą šioje didelėje sostinėje.

Sunku būtų apžvelgti visus ratelius ar šeimas, kuriose renkasi Washingtono lietuviai ir diskutuoja kultūrinius, visuomeninius ir politinius klausimus. Man čia tenka paminėti tik Zalubų šeimą, kur renkasi, atrodo, daugiau tiksliųjų mokslų žmonės, pvz. Saldukai ir kt. Tiksliuosiuose moksluose lietuviai Washingtone taip pat tovi aukštai. Tarp kitko, jie verčia įvairias mokslines studijas angliškai iš kitų kalbų.

Tenka girdėti, kad Izraelio valstybė šią darbo sritį JAV yra užtikrinusi net tarptautine sutartimi. Izraelyje gyveną kultūrininkai verčia Amerikai veikalus iš rusų kalbos ir tokiu būdu stiprina Izraelio dolerių fondą. Ar nebūtų galima šioje srityje labiau reikštis lietuviškai šviesuomenei?

Kongresmanai ir seimai yra vertingi ne tik savo tiesiogine paskirtimi, bet ir tuo, kad jų proga susitinkame ir pasikalbame.

V. Bgd.

SENIAUSIAS AMERIKOS VYSKUPAS

Vyskupas Edmund Gibbons, buvęs Albany, N. Y., ganytoju 1919 — 1954 m., mirė sulaukęs 95 metų amžiaus. Jis buvo seniausias Amerikos vyskupas.

* * *

Popiežiaus neklaidingumas, dėl kurių katalikybei tiek priekaištų kelta, sudarė augštą laipsnį pažangos intelektualinėje ir socialinėje srityje.

— Aug. Comte

Šiame numery:

- **Dėl meno kūrinio neliečiamybės.**
- **Kristijonas Donelaitis.**
- **Patriotizmas ir egoizmas.**
- **Revoliucijos teroras.**
- **Dainų vainikas.**
- **Filmų įvairybės.**

PATRIOTIZMAS IR EGOIZMAS

arba kiek iš tikrųjų mes aukojame

Patriotais tai mes norime vadintis visi, bet paaukoti dolerį lietuviškam reikalui tai toli gražu ne visi. Čia ir yra problema, kaip į bendrą talką įtraukti visus. Nes tik daliai aukojant, ir rezultatai būna daliniai, o visiems aukojant, rezultatai būtų pasigėrėtini.

Iki šiol to klausimo iš esmės berods dar niekas nesvarstė, o pasvarstyti jį verta. Juk tarp kitų dalykų ir piniginė auka parodo ne tik, kiek lietuviški esame, bet ir kiek kultūringi ir kiek apskritai žmoniški esame. Auka parodo mūsų moralinę būklę — morališkai kylame ar smunkame. O tai juk nėra taip jau nereikšminga problema. Juk mes, kaipo lietuviai, gyvensime tol, kol būsime morališkai sveiki, ir išnyksime, kai morališkai sunyksime.

1. Trys aukotojų kategorijos

Kažkas pasakė, kad aukos atžvilgiu visus lietuvius galima suskirstyti į tris grupes: a) duoda, b) neduoda, nes negali ir c) neduoda, nes nenori. Faktiškai antrą grupę galima priskirti prie pirmos, ir tada beliktų tik dvi. Bet patogumo dėliai pakalbėkime apie visas tris.

Dalis lietuvių aukoja visada ir įvairiems lietuviškiems reikalams. Tai tie, kuriais laikosi Balfas, Altas, Bendruomenė, visokie jų fondai, mokyklos, parapijos, spauda, knygos. Turint galvoj, kad jie dar prisimena ir gimines bei draugus anapus uždangos, jų auką tenka laikyti pakankama. Jų tarpe turime tiesiog pasigirėtinų lietuviško patriotizmo ir krikščioniško dosnumo pavyzdžių. Tokių galėtume turbūt rasti kiekvienoj apylinkėje. Paminėkime bent keletą. Chicagoje yra tokie Vincas ir Magdalena Šmulkščiai, nauji ateiviai, kurie Vasario 16 proga kasmet aukoja 100 dolerių! Lietuvių Fondui jie jau įmokėjo 1,000 dolerių. Tiek žinome iš spaudos. Be abejo, ne viską žinome, nes tie, kurie aukoja šimtinėmis ir tūkstantinėmis vieniems reikalams, yra dosnūs ir kitiems. O tas Šmulkštys nėra nei koks biznierius, nei gydytojas, tik buvęs Steigiamojo seimo narys, jau peržengęs 70 metų ribą, taigi turbūt pensininkas. Ir jis, kaip daugelis kitų, galėtų lengvai atsisakyti nuo tokių aukų, pasiteisindamas: "reikia taupyti juodai dienai". O štai Steponas Karvelis (East Chicago, Ind.), siųsdamas Lietuvių Fondui šimtinę, rašo: "Esu tik paprastas plieno pramonės darbininkas, bet sunkiai uždirbtą šimtinę siunčiu Lietuvių Fondui, tikėdamas, kad...". Arba V. J. Bagdanavičius (Lemont, Ill.) rašo: "Siunčiu Lietuvių Fondui 110 dol. čekį. Tai mano mėnesinė pensija, kurią aukoju LF, linkėdamas, kad..." Tokių yra ir daugiau. Daugumas šios grupės aukotojų nėra kokie turtuoliai, o tik vidutinio uždarbio žmonės.

Antrai grupei priklauso tie, kurie nepajėgia autokti, nors ir norėtų. Tokių gal nėra daug, bet vis dėlto yra. Tai tie, kurių šeimoj yra 5 ar daugiau dūšių, o dirba tik vienas ir uždarbis kuklus. Yra dar ir tokių, kurie nesinaudoja nei automobiliu, nei televizija, ir ne dėl to, kad tų dalykų nemėgtų. Yra ir kitokių priežasčių, kurios tos grupės žmonėms neleidžia skirti bent kiek didesnės aukos.

Trečiai grupei priklauso tie, kurie nepajėgia aukoti, nors bai kukliai, tik simboliškai, kaip sakoma, dėl akių ar kad sąžinę nuramintų. Ir tą kuklią auką jie dejuodami atiduoda tik tada, jei kas asmeniškai išprašo. Tokie žmonės paprastai yra gerokai turtingesni, nei vidutiniškai. Pagrindinė daugumos jų aukų vengimo priežastis, atvirai kalbant, yra šykštumas, egoizmas. Jie gerai pailiustruoja žinomą patarlę: kas daugiau turi, tas daugiau ir nori, ir nori, žinoma, kuo daugiausiai tik sau. Jie neturi nieko prieš, kad lietuviai visokius fondus krauna, bet labai patenkinti, kad tie fondai susikrauna be jų. Vienas iš didelių jų gyvenime nemalonumų yra tada, kai reikia neigiamai atsakyti aukų rinkėjui. Įdomūs jų atsisakymo motyvai, kurie visada pridengiami kokio nors "kilnumo" skraiste. Vieniems Lietuvių Fondas nepatinka, nes jis dabar naudoja tik nuošimčius (jei ir suma dabar būtų naudojama, tai jie aukotų). Kiti atsisako aukoti Šiluvos koplyčiai, o Aušros Vartų koplyčiai tai jie mielai aukotų. Prašai Dainavos ar kitokiai stovyklai, tai atsisako todėl, kad tos stovyklos vistiek juk kada nors išnyks. Prašai Vasario 16 gimnazijai, tai vėl toks pat atsakymas — ji kada nors vistieks teks vokiečiams. Kitas atsisako dėl to, kad jis rašytojas, veikėjas ar šiaip koks "kultūrininkas". Jie, mat, aukoja darbą ir laiką ir jau vien dėl to nori būti išteisinti. Kiti iš viso yra tiesiog pasipiktinę "ubagavimu". Per daug esą renkama. Jei būtų mažiau rinkėjų, tai jie aukotų. Ir t. t. ir t. t.

2. Šių metų rinkliavos

Reikia pasakyti, kad šiais metais mūsų gyvenimas taip susiklostė, kad atsirado kelios extra rinkliavos — sportininkų išvykai į Autraliją, New Yorko parodai, Vasario 16 gimnazijos rūmams užbaigti. Visiems tiems reikalams nesunku būtų reikiamą sumą surinkti, jei tik visi duotų po 10 ar 5 dolerius. Bet čia ir yra visa bėda, kad nesunku gauti 10 ar 100 iš kai kurių, bet sunku gauti iš visų. Vienas paprašytas gimnazijai atsakė: mokėjau parapijai — baigia amerikonėti, mokėsiu gimnazijai — suvokietės, tai kokia nauda. Kitas žvilgterėjo į aukų lapą, kažką burbtelėjo ir numetė. Trečias stačiai atrėžė: tai kada lietuviai nustos ubagauti. Dar vienas paprašytas įsižeidė, net pamokslą rinkėjui išdrožė. Ir tai ne išgalvoti pavyzdžiai, tai realiausi mūsų gyvenimo faktai. Ir kas dar būdinga, kad šitaip atsako ne kokie skurdžiai, kuriems tenka, kaip sakoma, skaitytis su centais. Šitaip atako tie, kurių metinės pajamos siekia maždaug nuo dvylikos iki kokių šešiolikos tūkstančių dolerių. Tai dabar ir spręsk, gerbiamas skaitytojau: ar šitokiems vargšams išmesti šiais metais 15—20 dolerių daugiau, negu paprastai, būtų taip jau sunku? Ką čia kalbėti. Jeigu jau gaila 20, teduoda 10, bent 5, tai vis bus gražiau, negu nieko. Juk kasgi tie 10 ar 5 doleriai prie minėtų pajamų? Beveik nulis. Bet numoti ranka kad ir į Vasario 16 gimnazijos patalpų užbaigimo vienkartinę rinkliavą — reikia vis dėlto kietos, per daug jau save mylinčios širdies. Juk kas gi yra Vasario 16 gimnazija? Tai simboliška mums institucija. Tai tiesiog Dievo mums siųstas išbandymas, mums skirtas egzaminas, kuris parodys, ar esame patriotai, ar tik savimi besirūpiną egoistai. Neturtingi Vokietijos lietuviai siunčia vaikus į vienintelę lietuvišką mokyklą, norėdami išsaugoti jų lietuvybę. Pats gimnazijos direktorius atvažiavo specialiai prašyti paramos, nes kitos išeities jiems nėra. O mes linksmam pobūvy sušunkame: gana to ugabavimo! ir einame prie bonkos atsigaivinti! Ir vaikštome iškėlę galvas, kad esame padorūs piliečiai, net patriotai, kai iš tikrųjų tik apgailėtini skrudžai. Nėra reikalo realybės maskuoti. Drįskim daiktus vadinti tikrais vardais. Kiekgi šiandien yra padorių namų, kurie neturėtų gražiai įtaisyto bariuko? Kiek yra padorių "ubagavimo" smerkėjų, kurie atsisakytų bent vieno baliuko, kad sutaupytų kelis dolerius geram tikslui? Kiek šiandien yra tokių, kurie atsako keliais doleriais paremti mokyklos, bet mielai aukoja, kai ubagaujama visokioms sukaktuvėms, gimtadieniams, vardadieniams bei panašiems tuštiems dalykams? Taip, šiuo atju niekas nedejuoja dėl ubagavimo.

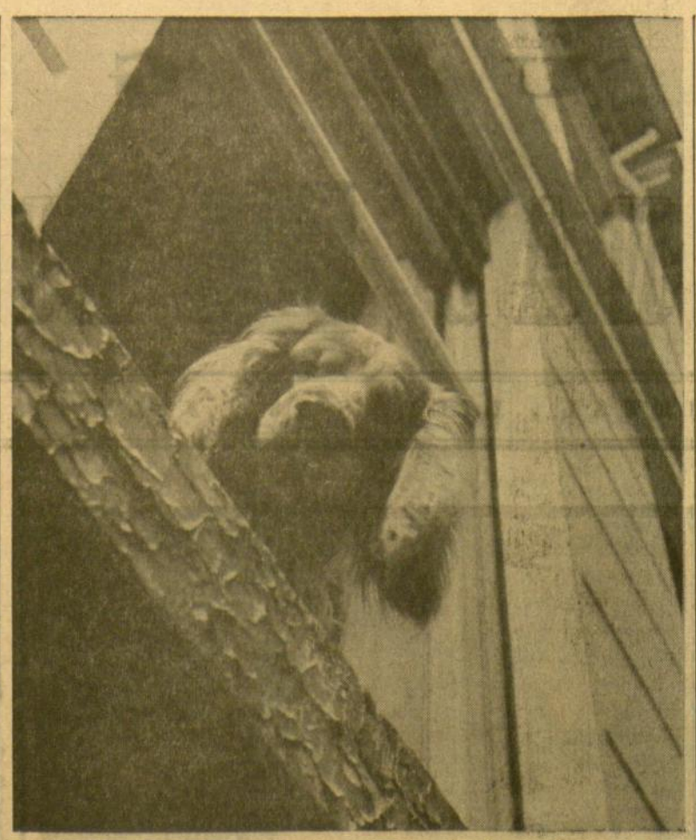

Pažiūrėsime, kas naujo šiandien gatvėje. A. Kezio, S. J. nuotr.

Negali pakęsti šilimos...
V. Maželio nuotrauka

3.. Kiek iš tikrųjų turėtume aukoti?

Kaip rodo laikraščiuose skelbiamos aukų rinkėjų, pvz. Altų būti skiriama mažiau? Ar lietuvybės reikalai lietuviui mažiau svarbūs? Faktiškai 100 dolerių daugumai šiandien nedidelis pinigas. Jis lengvai surandamas bet kuriam ir visai nebūtinam, net nesvarbiam reikalui. Juk kiekgi daugumas šeimų išleidžia rūkalams, pobūviams, pasivažinėjimams, kinams bei kitokioms promogoms? Niekas nesako, kad pramogos bei kiti malonumai nereikalingi, bet jeigu jiems nesigailima šimtinių, o lietuviškiems reikalams lieka tik trupiniai, kai turim aiškų išsigimimą. Kultūringi žmonės turėtų ir pramogas sukultūrinti, ir jeigu pvz. baliui skiriama šimtinė, tai nebūtų sunku dar dešimtį pridėti Balfui. Dabar daug kas daro ekskursijas ne tik po savo gyvenamą kraštą, bet leidžia sau aplankyti ir Europą. Daugumas tai daro asmeniškam malonumui. Ekskursijai Europon berods reikia apie 1,000 dolerių. Tokios išlaidos asmeniškam malonumui būtų pateisinamos, jei bent dešimt nuošimčių ta proga būtų skiriama ir lietuviškam reikalui, pvz. 100 dolerių Lietuvių Fondui. Išleisti 1,000 dolerių asmeniškam malonumui ir nieko nepagalvoti apie bendruosius reikalus mūsų padėtyje, yra vis dėlto labai egoistiška ir nekultūringa.

4. Nenuolatinės aukos

Iki šiol buvo kalbama apie nuolatines, kasmetines aukas mūsų kultūros bei politiniams reikalams. Bet atsiranda ir vien kartinių svarbių reikalų, kuriuos taip pat tenka paremti. Tokie yra pvz. Lietuvių Fondas, Vasario 16 gimnazijos namų statybos užbaigimas, Dainavos stovyklos įrengimas, Šiluvos koplyčia, sportininkų išvyka į Australiją. Reikalų, kaip matom, daug. Bet tai neturėtų nieko gąsdinti. Iš daugelio dalykų kiekvienas gali pasirinkti, kas jam atrodo svarbiau, naudingiau. Taip faktiškai ir vyksta. Pvz. naujieji ateiviai daugiau aukoja Liet. Fondui, o senieji Šiluvos koplyčiai. Šitokie žygiai kartais būna svarbesni, negu eiliniai reikalai. Jie sudaro pagrindą tolimesnei veiklai. Todėl labai sveikintini tų sumanymų iniciatoriai bei vykdytojai. Labai malonu čia pabrėžti mūsų jaunesnių gydytojų bei kitų tokių asmenų atgyvumas bei idealizmas. Savo šimtinėmis bei tūkstantinėmis jie sudarė pagrindą Lietuvių Fondui, Dainavos stovyklai ir kitiems panašiems sumanymams ir tuo būdu davė puikų pavyzdį kitiems. Tai mūsų Razmai, Kaunai, Sidriai, Kisieliai, Kriaučeliūnai, Adomavičiai ir daugelis kitų. Tiesa, dar daugelis gydytojų kokio nors fondo reikšmingesniu įnašu dar berods nėra parėmę, bet reikia tikėtis, kad ir jie prisidės. Ir aplamai būtų gražu, kad nebūtų nė vienos šeimos, kuri bent

(Nukelta į 7 psl.)

Debesio pavėsyje. Juozo Mažeikos nuotrauka

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 vak. vak.
Šešt. 12—2 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-3220
Namų — ten. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6060, rez. GA 2-7878
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795. Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1331
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad ir penkt. nuo 12—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p., Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Priėm val.: kasdien 6-8 v. v., šešt

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 So. Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu.

Tel RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 v.v.
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-769
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-3 p. p.,
išskyrus trečiadienį
šeštadieniais 10-3 v. p. p.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.
Atostogose iki liepos 27 d.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrins akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždara; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet
Ofisas uždarytas iki liepos 20 d.

Res. tel. PR 8-8780
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4210
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Resid. telef. WAlbrook 5-3092
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadienias nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA ir MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5571
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimінėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2828
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadienias 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4v Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 W. 71st St.
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. ban. dažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9
2859 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4943
Res. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v., šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Res. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001.

A. TYRUOLIO "METŲ VINGIAI"

B. SIAUTILA

Šį pavasarį Liet. Knygos Klubo išleistoji A. Tyruolio poezijos rinktinė "Metų Vingiai" apima jo eilėraščius, rašytus pradedant pirmuoju nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu ir siekia pačių paskutiniųjų metų kūrybą.

Tyruolio vardas anksčiau buvo žinomas iš poezijos vertimų, kaip ir iš originalios kūrybos. Jo Goethės, Schillerio ir kitų klasikų vertimai buvo išleisti anksčiau, nei jo paties kūryba. Šiais vertimais jis daug padėjo anuometiniam mūsų mokslą einančiam jaunimui ir šiaip skaitytojui susipažinti su didžiaisiais klasikais ir vakarų pasaulio literatūra, kuri originaluose tada daug kam buvo neprieinama.

Kaip matyti iš prie rinktinės pridėto išleistų raštų sąrašo, Tyruolis vertė ir modernius rašytojus, kaip S. T. Eliot, bet tie poetai jo eilėms, atrodo, įtakos nepadarė, nebent kiek R. M. Rilkė. Jis daugiausia laikosi klasikinio, rimto, pastovaus ir tvirto eiliavimo būdo, kurį, atrodo, bus išsidirbęs iš anų klasikų vertimų. Todėl jo eilėraščiuose nėra blaškymosi, naujų kelių ieškojimo. Vadinamiems "avangardininkams" tokia kūryba gal bus rakštis, bet, bendrai, poezijos mėgėjams ji bus miela skaityti. Šia prasme Goethė ir Schilleris bus Tyruoliui gerokai skonį apgadinę, nes kas dabar anuos autorius beskaito?

Pirmuose Tyruolio eilėraščiuose jauti giedresnę ir gaivalingesnę nuotaiką, negu vėliau parašytuose: giedri nuotaika, džiaugsmas gamta, susimąstymas ties kai kuriom dar nesudėtingom gyvenimo problemom. Įdomu, kad jau ir anuo metu kai kurie eilėraščiai pilni patriotinio motyvo, prisirišimo prie gimtosios žemės, kuris ir liejasi per jo visą kūrybos kelią, pvz.:

Tavim aš gyvensiu, tavy aš atgimsiu,
Tu mano svajonių paguoda skaidri.
Tarp audrų, tarp vėtrų tavy tenurimsiu,
Viena tai ramybei tu raktą turi.
(Gimtajai žemei)

Lyg neišbaigtas atrodo antrasis skyrius "Vasara, praeisi greitai", bet ir čia yra brandesnių eilių, pvz. iš kelionių po Šveicariją. Užtat Laukų liepsnų sonetai, rašyti karo pabaigoj ir išeivijoj, yra jau pakilesni ir vietomis pasižymi giliu nuoširdžiu jausmu, tėvynės ilgesiu:

Iš daugelio salų sala gražiausia
Mūs žemė, nes jos vardas tau — auksinis.
Ir veltui ir ilgai tòli keliausi —
Nerasi, kur gaivesnis tau šaltinis. (p. 48)

Romos sonetuose poetas, atrodo, neišsiteko — reikėjo daugiau erdvės, platesnio išsireiškimo masto. Šių eilių metras lyg ir pertrumpas. Ar nebūtų autorius geriau padaręs, jei vietoj sonetų būtų pavartojęs elegijos ar hegzametro formą, kur galima labiau išsiplėsti. Bet yra ir keletas sonetų, kuriuose keliais žodžiais daugiau pasakyta, kaip kitur ištisuose puslapiuose.

Patriotinių ir religinių motyvų ypač gausu paskutiniuose rinktinės skyriuose "Paukščių takas" ir "Mano fronte". Čia gilus pasitikėjimas Apvaizdos

Poetas A. Tyruolis

malone ir tikėjimas Lietuvos prisikėlimu. Štai Velykų eilėse, lyg vaikų choras giedotų —

Kaip Kristus kėlės,
Ir tėviškėlės
Laisvė pabus:
Šaltis, tiek gėlęs,
Trauksis atkėlęs
Saulėn vartus.

Juk tai taip primena Maironio Jaunosios Lietuvos įžangą — "O vienok Lietuva"...

Gaila, kad poeto patriotinį jausmą kai kur nustelbia filosofavimas, pvz. "Pavasario pergalėj", bet kai kurie filosofiniai eilėraščiai yra savo vietoje. "Mano fronte" yra eilėraščių su šių dienų būdingumais, pvz. nutautimo problema išreikšta "Rašte", (p. 154).

Naują pasaką rašo ir rašo
Veide kitos žemės dangus,
O daug prakaito, sielvarto, dažo,
Ir raštas tas keistas, sunkus.

Bet ypatingai dėmesį atkreipia paskutinysis šios rinktinės skyrius, pavadintas Tave nuskynė kaip tą rožę, skirtas poeto prieš metus mirusiai žmonai pagerbti. Kaip Novalis rašė Nakties himnus mirusiajai mylimajai, kaip Rilkės sonetų Orfėjus ieško Euridikės požemių karalystėje, taip krikščioniškoji nuotaika, gilus tikėjimas pomirtiniu gyvenimu veržiasi iš Tyruolio eilių:

Tave nuskynė kaip tą rožę,
Tyliai nuraškė kaip leliją,
Kad šviestum man nežemės grožy
Gėle, kuri danguj prigyja.

Čia randame sulietus įvairius motyvus į vieną — krikščioniškąjį, senovės lietuvių mitologijos, lietuvių liaudies dainos ("Ko saulužės atsiskyrei, mėnulėli tu skaistus, debesėliais nusiyrei per dangaus plačius plotus."). Bet kartu pasigirsta čia Dantės ir Rilkės poezijos tonai. Lyg kokia visuotinė epitafija poetas baigia savo rinktinę:

Nors sudužo kūnas,
Siela liks gyva;
Skelbia šventos runos:
Amžiais ji laisva.

Ką kančia sulaužė,
Meilė atstatys;
Degs praamžių lauže
Grįžus kibirkštis.

Taip, trumpai suėmus, Tyruolio "Metų Vingiai" rodo jo nueitą gana vingiuotą daugiau kaip 30 metų poezijos kelią. Tikėkim, kad čia, anot Aisčio, dar ne jo "summa poetica".

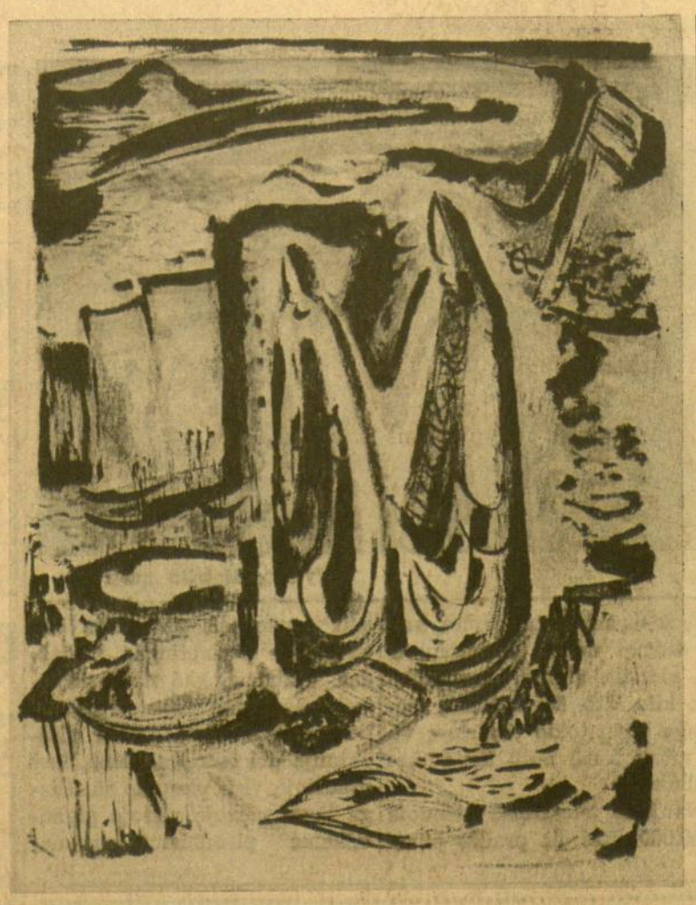

Telesforas Valius — Į jūrą (Pastelė)

DĖL MENO KŪRINIO NELIEČIAMYBĖS

(Atkelta iš 1 psl.)

daiktas, negali būti morališkai smerkiamas. Tik asmuo galįs būti morališkai pakaltinamas ir smerkiamas.

Tokiems atsakome: teisiškai — taip. Morališkai — ne. Niekas neteigia, kad meno kūrinį reikia traukti teisman ir nuteisti kalėjimu ar bent namų areštu. Teisiškai yra pakaltinami ir baudžiami tik asmenys. Tai yra tie, kurie laisvai ir suprasdami gali padaryti blogą veiksmą.

Tuo tarpu moralė turi skirtingą savo pakaltinimo kriterijų. Moralė yra vedama iš laisvo žmogaus santykio su aplinka. Tą aplinką gali sudaryti tiek asmens, tiek daiktai. Aplinka asmeniui sudaro progą, arba sąlygą nusidėti. Dažnai tas sąlyguotas progas vadiname stačiai causa proxima — betarpiška priežastimi. Moralistai lygiai taip pat smerkia betarpišką priežastį, kaip ir patį nemoralų veiksmą. Nenušalinant betarpiškos priežasties, nesuteikiamas asmeniui kaltės atleidimas (nuodėmės atleidimas).

Kasdienos gyvenimo patirtis pateikia daugybę atvejų, kur pakaltinamas yra ne jaunuolis, bet betarpiška proga — priežastis. Draudžiamas alkoholis ne dėl to, kad jis morališkai būtų savyje blogas, bet dėl to, kad jis jaunuoliams gerti yra pavojingas. Su ugnimi neleidžiama vaikams žaisti ne dėl to, kad ji morališkai būtų bloga, bet dėl to, kad ji yra pavojinga. Kovojama prieš atominį ginklą ne dėl to, kad jis savyje būtų morališkai blogas, bet dėl to, kad žmonijai pavojingas. Visur stengiamasi išvengti pavojingų progų, kad neatsitiktų blogio. Panašiai elgiamasi ir su nemoralaus turinio meniniais kūriniais, kad jie neteiktų progos nusidėti.

Pavojingų progų žalingumą įžvelgti, rodos, nėra taip jau sunku. Bet kažkodėl visada yra užtarytojų ir gynėjų, kad nepadoraus turinio kūriniai negali būti liečiami moraliniu požiūriu. Mat, tuo nusikalstama menui. Meno rinkoje pasirodys koks mažavertis veikaliukas, kuriame meninis momentas tėra mikroskopiškas, o turinys grynas šlamštas, ir stebiesi žmogus skleidžiamu gandu, kad sulaukta meno šedevro. Vieni tai daro savojo intereso išskaičiavimais, o kiti, daug neišmanydami, kartoja nugirstą gandą, nenorėdami atsilikti nuo dienos mados. Tuo būdu norima sudaryti masinę opiniją apie kūrinio tariamą vertę. Ir neduok Dieve, jei kas išdrįstų atkreipti užlaužtą tiesą, tas susilauks nemokšos, atsilikėlio, moralisto, fanatiko titulų. O kai reikia įrodyti tariamo meno kūrinio meniškumą, tada pasitenkinama bendro pobūdžio teiginiais: labai puikus meno kūrinys, nemeluota tiesa, nauju būdu parašytas ir pan.

3. Estetinis požiūris.

Meno kūrinio esminis momentas yra nevaizdinis turinys, bet jo meninė forma, kurią sudaro emocinio išgyvenimo pasirinktu būdu išreiškimas. Vieni kūrėjai emocinį išgyvenimą išreiškia žodžiu - sakiniu (literatūroje), kiti garsu (muzikoje), dar kiti spalva (tapyboje) arba plastinėmis linijomis (architektūroj, skulptūroj) ir kitais būdais. Kuo autorius yra pajėgesnis savo emocijoms išreikšti, tuo jo kūrinys yra meniškesnis. Ir priešingai, kuo autorius silpniau išreiškia savo emocinį dvasios pasaulį, tuo jo kūrinys meniniu požiūriu yra silpnesnis. Tie kūrėjai, kurie nepajėgia pasirinktoje medžiagoje įkūnyti savo emocinio išgyvenimo, bet ribojasi tik gyvenimo įvykių ir faktų perteikimu, yra ne menininkai, bet reporteriai. Tiek paprastų įvykių, tiek seksualinių vaizdų perteikimas priklauso reportažinei plotmei. Pojūtinė sritis užsisklendžia reportažu. Dėl to jomis ribotis — reiškia pasilikti menui svetimam.

Pojūtinė sritis yra tik medžiaginė pakopa arba pereinamasis tarpsnis į meninę plotmę. Ji yra tarsi durys į emocinį pasaulį. Pojūtinė sritis turi būti padėjėja meninės plotmės požiūriu. Nei kūrėjas, nei žiūrovas neturi sustoti prie pojūtinės arba reportažinės plotmės, bet eiti toliau į emocinę, arba meninę plotmę. Kas nori gėrėtis tik pojūtiniu pasauliu, tas į meno šventovę nėra įžengęs, nes menas prasideda už reportažo ribų.

Viena iš tokių kliūčių, sulaikanti žiūrovą įžengti į meno šventovę, yra kaip tik seksualinių įvykių atskleidimas ir jų smulkmeniškas aprašymas arba kitokiu pasirinktu būdu pavaizdavimas. Tiek pornografinių knygų skaitytojas, tiek panašių paveikslų žiūrovas, ypač brendimo laikotarpiu, sustoja prie pornografinio turinio, juo dega, į jį pasineria ir daugiau nieko nesiekia. Jis estetinei plotmei lieka svetimas. Pornografinis kūrinio turinys yra reversyvinio pobūdžio: jis grąžina žiūrovą atgal prie pojūtinės plotmės ir tuo būdu užsklen-

(Nukelta į 4 psl.)

Br. Murinas — Serenada (Akvarelė)

KRISTIJONAS DONELAITIS

RUSŲ IMPERIALIZMO TARNYBOJE

DR. JONAS GRINIUS

(Tęsinys iš praeito šeštadienio)

Po šito kontrasto paukščių sueigai, eina baudžiauninkų krivulės sueiga. Ji prasideda Lauro pasakojimu apie miestų gyventojus, apie kuriuos "lietuviški kytri pilosopai" šneka, kad anie be vargų, "linksmi kasdien prisivalgą". Kaip kvailumo pavyzdį jis nurodo buvusį Blėberio piemenį, kuris neseniai penkių kiaulių nesuskaitė, o dabar, snarglius, mieste valo ponų batus, "kapė" ir "tė" košti nemokėdamas, būrus "per kiaulių jovalą laiko". Šis pasakojimas kupinas pasipiktinimo dinamikos, nors ir ne toks judrus kaip persivalgiusio pono. Tik su Pričkaus įsikišimu apie jaunų žioplumus ir gyvenimo vargus dinamika sulėtėja, nes ir pats veikėjas santūresnis.

Teisingos L. Gineičio pastabos apie komizmą, ironiją ir satyrą Donelaičio "Metuose". Tik gaila, kad nepanagrinėtos mūsų poeto hiperbolės. Nors jos siejasi su XVIII amž. barokine mada, bet jos tarp Donelaičio vaizduojamųjų priemonių tokios gausios, kad atrodo svarbesnės už humorą ir ironiją. Gal dėl to L. Gineitis nenori nagrinėti hiperbolių, kad jomis Donelaitis dažnai pabrėžia savo religines ir moralines idėjas. Bet, jų nenagrinėjant, išeina per siaurai paliestas komizmas, kurį Donelaitis neretai išgauna hiperbolėmis. Antai religiškai morališka ir drauge komiška yra hiperbolė apie persivalgiusį didelį ponaą, kuris, asloj voliodamasis, bliuznija prieš Dievą ir susikviečia tokią kaimenę velnių ir velniūkščių, kad net pragaras prasiveria ir pagaliau net šikšnosparnis vaizdo biaurumo nebeišlaiko.

Arba vėl vakmistras taip keikiasi, kad iš baimės varlės pasislepia tvenkiny, pelės su pelėdom apalpsta pastogėj, o žvirbliai pusgyviai nukrenta nuo stogo. Atrodo, kad tai savotiška humoro rūšis ydoms išjuokti. Panašios intencijos turi hiperbolė Enskio pasakojime apie jo kaimyno Pelėdos apgriuvusią triobą, kurioj šis gyvena kartu su kiaulėmis. Enskio arkliui gatvėj sužvengus, nuo Pelėdos triobos stogo nukrinta sparas, išbyra lango stiklas, o pro atsiradusią skylę iššoksta žviegdamos kiaulės. Nekviestiems Pelėdai ir Slunkiui įsiveržus į vestuvių puotą, visi taip išsigąsta, kad svotams iš rankų iškrinta pypkės, o muzikantai su savo instrumentais palenda po suolu. Davęs vargdieniui grąšį, šykštuolis amtsrotas tris naktis negali užmigti ir t. t.

Atrodo, kad hiperbolės yra Donelaičio vaizdinės priemonės kovoj prieš blogį. Jos pirmoj eilėj vartojamos pasibiaurėjimui ir pajuokai sukelti. Donelaičiui nesvarbu, kad kai kurie perdėti vaizdai, aštrūs posakiai ar žodžiai estetiškai atrodo grubūs, nes jam svarbiau, kad jie ilgai pasiliktų skaitytojo atminty, primindami idėjas, su kuriomis jie susieti. Tų hiperbolizuotų reiškinių Donelaičio "Metuose" tiek daug, kad hiperbolių ištyrimas yra vertas pastangų. Per jas eidamas L. Gineitis būtų buvęs priverstas suprasti "Metų" esmę ir jų realizmą.

Reikia sutikti su L. Gineičiu, kad Donelaičio poemos kompozicijoj yra kai kurių nenuoseklumų, neaiškumų, pasikartojimų. Tikriausiai poema buvo parašyta per ilgoką laiko tarpą, palaipsniui augdama iš kelių epizodų, čia vienur, čia kitur pasipildydama naujais. Turint galvoj Donelaičio temperamentą ir jo religinį bei moralinį uolumą, nesunku įsivaizduoti, kad bažnyčioj pasisekę jo vaizdingi pamokslai, šiltai priimti klausytojų, galėjo būti progomis poemos branduoliui papildinėti. Per pamokslą savo sukurtu vaizdingu palyginimu patenkintas, parapiečių supratimo uždegtas, šventadienio vakarą gal ne kartą sėdėjo Donelaitis prie stalo, savo neseną vaizdą bei pamokymą eiliuodamas, perdirbinėdamas ir derindamas prie jau parašytų epizodų. Ar šitaip tikrai buvo, be abejo, nežinia. Tačiau jaučiant poeto aistringumą, užkliudžius religinius bei moralinius klausimus, yra pagrindo manyti, kad bent dalis poemos yra išriedėjusi iš Donelaičio pamokslų bažnyčioj. Gal būt dėl to kartais rašoma, kad jis savo poemos epizodus skaitydavęs per pamokslus. Turėtų būti atvirkščiai. Gal dėl to nemažai Donelaičio poemos epizodų atrodo lyg suvarstyti ant pamokymų siūlo.

Būtų buvę gerai, kad sąabejojimas dėl įvairių klausimų, liečiančių Donelaitį, L. Gineitis būtų susvyravęs dėl "Metų" poemos vardo. Nors tradicija "Metų" vardą stipriai įpilietino literatūros istorijoj, bet jis yra klaidinantis, nes perdaug neutralus (kas Donelaičio intencijoms netinka). Pavadindamas poemą "Metais" (Das Jahr) pirmasis jos redaktorius ir vertėjas L. Rėza, gal būt, norėjo pabrėžti Donelaičio originaliai vaizduojamą gamtą, nes romantizmo laikais peizažinė gamta ir su ja susiję žmonės buvo labai mėgstami. Bet iš tikrųjų gamta Donelaičio poemoj nėra reikšminga kiekybiškai. Ji reikšmingesnė kokybiškai, nes saulės ciklo fazėse yra įkomponuoti Vyžlaukio kaimiečių darbai, vargai ir džiaugsmai. Jiems saulės ciklo fazės duoda rėmus ir foną. Bet tik poemos pradžioj ir pabaigoj poetas gamtą tevartoja savo idėjoms (Dievo garbei, luomų skirtumams) pabrėžti. Nors jis gamtą mėgsta, tačiau ne ji yra jo dėmesio centre. Todėl kiekybiškai gamtos poemoj nedaug — tik trys gabalai su maždaug 240 eilučių. Tai nesudaro nė dešimtosios dalies mums žinomoj poemos redakcijoj.

Donelaičio svarbiausias dėmesys poemoj nukreiptas į žmones su jų vargais, ydomis ir džiaugsmais, kaip Dievo bausmėmis ir malonėmis. Ragindamas sutikti su vargais bei darbais ir peikdamas ydas, Donelaitis garbina Dievą ir jo įstatymus. Nors paprastai sakoma, kad "Metų" poemoj religijos nedaug, tačiau tai netiesa. Jos nedaug tik tam, kas religiją supranta siaurai —Šventraščio prisiminimus, maldas. Bet kam religija yra Dievo valios vykdymas gyvenime, kaip buvo Donelaičiui, tas jo poemoj religiją sutinka labai dažnai. Jis mato, kad Dievo garbę Donelaitis pabrėžia savo poemos pradžioj, vaizduodamas pavasario paukščių giesmes, Dievo valią žmonių gyvenime jis išryškina Adomo ir Ievos vargų epizode ir dar kartą Dievo valią ir jo apvaizdą jis pabrėžia baigiamąja malda. Poemos įvairiuose epizoduose jis taip pat Dievo valią primena pamokomais žodžiais ir savo teigiamųjų veikėjų mintimis bei atodūsiais į Dievą. Todėl ir skaitytojui nuo poemos pradžios iki pabaigos aišku, kad Dievas yra visos gamtos, gyvių bei žmonių, jų vargų ir džiaugsmų Viešpats, nors ne visi veikėjai tai supranta.

"Metų" poema yra beveik tokia pat teocentriška, kaip Dantės Alleghieri "Dieviškoji komedija". Skirtumas tik tas, kad Donelaičio veikėjai savo skaistyklą atlieka ne po mirties, bet Prūsų Lietuvoj, gyvenime, beveik nesipainiodami tarp simbolių, alegorijų ir mitologinių būtybių, kokių pasitaiko Dantės "Pragare". Matant, kaip Donelaitis savo poemoj nuolat rungiasi už Dievo valią, kovodamas su ydomis bei kitokiu blogiu, norėtųsi jo kūrinį pavadinti "Adomo palikuonys arba Prūsų Lietuva". Pirmasis vardas išreikštų Donelaičio poemos idėjinę prasmę, o antrasis — jos vaizdinį turinį.

Nors joje tėra pavaizduotas Vyžlaukio valsčiaus gyvenimas, bet jame beveik nieko nestinga, gal išskyrus pastorių, kas nebūtų charakteringa Prūsų Lietuvai XVIII amžiuje. Žinant Donelaičio uolumą, sunku įsivaizduoti, kad, savo kūriniu pagarbindamas Dievo valią, poetas būtų nenorėjęs parodyti savo tėviškės. Jis norėjo, kad visi pamatytų, kas yra ta Prūsų Lietuva, kurią vieni marindami skriaudė, antri nepažinojo, o treti, patys lietuviai, nebepasitikėjo savimi. Šiuos pastaruosius morališkai ir patriotiškai sustiprinti Donelaitis labiausiai norėjo, rašydamas savo poemą.

Deja, savo aukštą uždavinį įvykdyti iki galo poetui nepavyko. "Amžininkai Donelaičio talento vis dėlto pakankamai nesupratо ir nejvertino", kaip teisingai pažymi L. Gineitis. Kol poetas buvo gyvas, jo poema nebuvo išspausdinta. Ji turėjo išgulėti stalčiuose beveik 40 metų po autoriaus mirties. Bet gal Donelaitis spausdinimo nė nesiekė, tenkindamasis paskaitymais draugams ir pažįstamiems? L. Gineitis mano, kad Donelaitis norėjo savo kūrinį paskelbti, nes, poetui dar gyvam tebesant, literatūros istorikas G. Pisanski Karaliaučiuj žinojo apie 659 eilučių "Metų" variantą, kuris buvo išverstas į vokiečių kalbą. Tai buvo arba pradinis, arba sutrauktinis poemos variantas, bent keturis kartus trumpesnis už mums žinomą kūrinį, kuris turi 2,968 eilutes. Turint galvoj G. Pisanskio minimą faktą, žinant Donelaitį nemėgusį sustoti pusiaukelėj ir girdint jo poemoj dažną kreipinį "broleliai", nėra abejonės, kad poetas stengėsi prasimušti į spaudos viešumą.

Tik Donelaitis nebuvo toks naivus tikėti, kad jo, nežinomo užkampio poeto, kūrinys iš karto galėtų būti išspausdintas lietuviškai. Juk anksčiau, prieš marą, kol lietuviai Prūsuose buvo gausesni, nebuvo išspausdintos jokios originalios beletristikos knygelės lietuviškai. Donelaičio laikais jau buvo stiprūs vokiečių balsai, kad nė religinių knygų lietuviškai nebeapsimoka leisti dėl per daug mažo skaitytojų skaičiaus. To-

(Nukelta į 4 psl.)

DĖL MENO KŪRINIO NELIEČIAMYBĖS

(Atkelta iš 3 psl.).

džia jam duris patekti į estetinę plotmę.

Kas pasakyta dėl žiūrovo, tinka ir pačiam kūrėjui. Jeigu kūrėjas pasineria iki smulkmenų į pornografinį turinį ir jame paskęsta, tuo pačiu nukenčia kūrinio meninė forma. Kas susitelkia daugiau į pornografinį turinį, tas, išsisėmęs pirmajam tikslui, lieka silpnas antrajam. Jeigu kūrėjas dega pornografinėj plotmėj, jis yra atšalęs estetinėj plotmėj.

Tikrasis kūrėjas, imdamas iš gyvenimo turinio tik kaip praeinamąją priemonę, ties juo neapsistoja, į jį nepasineria ir nepasilaidoja. Jis lyžtelna tikrovės faktus, kaip atsparos taškus, o pilnai dega menine idėja ir stipriai atskleidžia estetinėj plotmėj.

Didieji meno istorijos kūrėjai, tiek iš antikinio pasaulio, tiek renesanso, kad ir vaizdavo žmogų jo plikume, vis dėlto jie stengėsi vaizduoti žmogaus grožį bendrai: žmogaus kūno harmoningumą, jo tobulumą, jo sveikumą, stiprumą, fizinį išsilavinimą ir sportiškumą. Didiems menininkams kūrinys reiškė žmogaus būties pilnybę visame savo žydėjime ir visame jo grožyje. Paskirų kūno dalių vaizdavimas buvo pajungtas tam bendram tikslui. Jie, vaizduodami kūno dalis, neakcentavo jų gašlumo, kad nenukreiptų žiūrovo nuo bendro kūno grožio į antraeilius dalykus, bet pavaizdavo mažareikšmiškai, tolimesniam įspūdžio fone, lyg šešėlyje. Jų laikų žiūrovai, pagal to laiko papročius (dažnai matyti apnuogintus kūnus) stebėjo bendrą žmogaus būties pilnybę ir neliko įklamdyti į seksualinį purvą.

Ir mūsų laikotarpio tikrieji menininkai moka susidoroti su istoriniais faktais taip, kad neužgauna bendro meninio įspūdžio. Jų pasirinktų charakterių net ir šlykščių scenų situacijos perteikiamos taip, kad tam tikrais niuansais duodama suprasti, kas galėjo būti įvykių eigoje. Jie neturi tikslo perteikti padorumą užgaunančius įvaizdžius, kad nesugadintų bendro meninio įspūdžio (pvz. B. Sruoga, "Milžino paunksmės" dramoje).

Priešingai, tie kūrėjai, kurie patys nori gėrėtis šlykščiomis scenomis ir atitinkamai pavaišinti žiūrovus, susitelkia prie obsceninių dalykų smulkmenų, detališkai jas pavaizduodami. Jie negali būti vadinami tikraisiais menininkais pilna to žodžio prasme.

4. Išvada.

Grįždami prie meno kūrinio vertinimo galimybių iš patiektos medžiagos matome, kad meno kūrinys gali būti vertinamas daugeriopu būdu. Ekonomistas gali į jį žvelgti piniginės vertės požiūriu. Kultūrininkas gali atskleisti kūrinio laikotarpio civilizacinius momentus. Teologas gali ieškoti kūrinyje religinių apraiškų momento. Moralistas gali sverti kūrinio moralinę vertę. Meno kritikas turi atskleisti kūrinio meninę vertę, meno kritikas gali sverti, ar kūrėjas yra ne per daug atsidavęs duoklės turiniui, ir dėl to nukentėjusi meninė forma. Ar turinys padeda kopti į meninę plotmę, o gal priešingai, užsklendžia perėjimą į meninę plotmę, kaip kad pornografinių kūrinių atveju.

Pornografinio (amoralaus) momento, kaipo kliūties pereiti į meninę plotmę, iškėlimas ir buvo šio rašinio tikslas. Tuo pačiu yra pagrįstas teiginys, kad menas ir moralė tam tikrame taške susiliečia. Dėl to gali ir turi teisės moralistas kalbėti kartu ir apie moralės ir meno santykį. Menas nėra izoliuotas nuo aplinkos, kaip ir kiti visi gyvenimo reiškiniai. Jis kyla iš gyvenimoš jis yra gyvenime, jis yra gyvenimui. Kiek jis liečiasi su paskiromis gyvenimo sritimis, tiek kiekvienos srities specialistas gali kalbėti apie meno ir jam rūpimos su menu susiliečiančios srities santykį.

—o—

ANGLIKONAS PAS POPIEŽIŲ

Anglikonas Canterbury arkivyskupas greitu laiku aplankys popiežių Paulių VI Vatikane.

NAUJAS PAŠTO ŽENKLAS

Argentinos paštas šiomis dienomis išleidžia specialų pašto ženklą popiežiaus Jono 23-jo atminimui pagerbti.

SENIAUSIAS VYSKUPAS

Arkivysk. Dionigio Casaroli iš Gaeta, Italijoje, yra seniausias pasaulyje vyskupas. Jis turi 95 m.

Vakarą pasaulinėje parodoje — Vytauto Maželio nuotrauka

MILŽINIŠKAS RADIJO TELESKOPAS

Naujas 125 pėdų radijo teleskopas pastatytas Jodrell Bank radio-astronomijos stotyje, D. Britanijoje. Išvysčius pilną to radijo teleskopo veikimą, mokslininkai galės pagauti radijo impulsus, išleidžiamus žvaigždžių, esančių už 6 bilijonų šviesmečių nuo žemės. Nors šviesos ir radijo bangos lekia 186,000 mylių greičiu per sekundę, tos žvaigždės yra taip toli, kad nuo jų ateinantieji signalai savo kelionę pradėjo pirma, negu mūsų žemė atsirado. Taigi, analizuodami tuo radijo teleskopu gautuosius signalus, mokslininkai žiūrės į erdves, kokios jos buvo prieš 6 bilijonus metų.

Jau anksčiau radijo teleskopo pagalba astronomai atrado žvaigždes, kurios nėra didesnės už mūsų žemę, bet turi 100,000 kartų tiek energijos, kiek žemė. Mokslininkams tai didelė mįslė. Kai kurie mano, kad tų žvaigždžių masė taip tiršta, kad jų atomai neturi elektronų ir ten yra tik atomų branduoliai prie kits kito. Jeigu žemės medžiaga būtų tokio tirštumo, visa mūsų žemė būtų tik futbolo didumo.

Naujasis teleskopas kainuoja $840,000. Kai jis pradės pilnai veikti, pirmasis uždavinys bus tirti tas paslaptingas žvaigždes. Tikimasi, kad naujasis teleskopas padės išspręsti pasaulio pradžios mįslę. Dabar viešpatauja dvi teorijos: viena, kad pradžioje visa pasaulio medžiaga buvo vienoje vietoje gigantiškame pirminiame atome; milžiniškas sprogimas sudarė galaksijas plačiose visatos erdvėse. Kita teorija, kad vyksta nuolatinis medžiagos tvėrimas, bet medžiaga ir energija taip pat nuolat nyksta.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.
Liepos ir rugp. mėnesiais abi krautuvės sekmadieniais uždarytos.

SUTAUPYKITE NUO $500 IKI $1000
ANT NAUJO AR VARTOTO AUTO!

IMPERIAL—a quality product of Chrysler Corporation

Balzekas Motor Sales, Inc.
4030 Archer Avenue, Telef.: VIrginia 7-1515
CHRYSLER - Imperial — PLYMOUTH - Valiant — BARACUDA
300 gerų vartotų automobilių. Labai nužemintom kainom. Galima pirkti be pinigų.
Didžiausia ir teisingiausia Automobilių įstaiga Amerikoje

DAINA ELECTRONICS
(Sav. ink. A. Semėnas)
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
4318 S. Western, Chicago 9, Ill
Sav. ST. ŠČERBA LA 3-1790

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA
Licenzijuota lietuvių įmonė registruota U.S. Depart. of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
2439 W. 69 st. ir 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill. Tel. — WA 5-2737
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.
Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, motociklai, planiniai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.
Vedėjai: Edv. ir Vyt. Žukauskai

TAISOME
RADIJUS & TELEVIZIJAS
Teisingai ir pigiai
J & T RADIO-TV
4832 W. 14th St. Cicero, Ill
Tel. 863-4666

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

SOPHIE BARCUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PRospect 8-9533

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna audrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Telef.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VĖSINTUVAI — AIR CONDITIONING

4½% current dividend — 5% on investment bonus
INSURED
4½% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams prabėgus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL, 60629. TEL.: 471-2446

KRISTIJONAS DONELAITIS

RUSŲ IMPERIALIZMO TARNYBOJE

(Atkelta iš 3 psl.).

dėl kietos tikrovės nuovoka K. Donelaičiui turėjo šnibždėti, kad nėra jokios vilties visą ilgą poemą išspausdinti iš karto lietuviškai. Prie šito reikėjo eiti palaipsniui, pirmiausia patekti į vokiečių pusiau religinę spaudą ir įsigyti vardą Karaliaučiaus šviesuomenėj. Provincijos poetui ir tai nebuvo lengva. Todėl, kaip L. Rėza įrodė, Donelaitis savo poemos fragmentus siuntinėdavo laiškuose pažįstamiems. Apsigyvenus netoliese jaunam pastoriui J. G. Jordanui, kuris turėjo pažinčių su Karaliaučiaus žurnalų redaktoriais bei mokslininkais, viltis prasilaužti į vokišką viešumą Donelaičiui padidėjo. "Metų" pradinį variantą, arba poemos santrumpą jis tikriausiai davė Jordanui, kad šis kūrinį nusiųstų savo pažįstamam spaudos asmeniui į Karaliaučių.

Koks buvo Donelaičio poemos trumpasis variantas, galima tik spėlioti. Jame tikriausiai buvo gamtos aprašymų gabalai, nes G. Pisanski kalba apie keturis metų laikus, apdainuotus hegzametru. Be to, prie gamtinės poezijos vokiečių šviesuomenę jau buvo šiek tiek pripratinęs Gelertas. Bet pačiam Donelaičiui gamta tebuvo preliudai į kaimiečių lietuvių gyvenimo problemas Prūsų Lietuvoj. Todėl reikia manyti, kad variante prie gamtinių gabaliukų poetas buvo prikomponavęs gal sutrumpintus Pričkaus ir dar vieno antro veikėjo epizodus. Šitaip galėjo susidaryti tos 659 eilutės varianto, skirto žurnalui ir žinomo G. Pisanskiui. Lietuvių kalbos ir poezijos žinovai tą variantą, kaip liudija Pisanskis, įvertino teigiamai ir jį išvertė vokiškai.

Tačiau tolimesnė poemos varianto eiga tikriausiai užkliuvo žurnalo ar žurnalų redakcijose. Viena, galėjo būti prastas vertimas. Bet dar labiau redaktorius galėjo išgąsdinti poemos originalumas: niekas lig tol Europoj nebuvo rašęs "kaimietiška" kalba apie baudžiauninkų gyvenimo problemas ir niekas lig tol Prūsijoj nebuvo atvirai kritikavęs pareigūnų karališkuose dvaruose. Net Donelaičio amžininkas, prancūzų "bedievis" J. J. Rousseau terašė apie gerus aristokratus, o čia kažin koks pastorius, atskleisdamas būrų ir ponų gyvenimą, atvirai Dievo vardu kalba apie žmonių prigimtą lygybę ir gyvenimo neteisybes. Tur būt, koks nors maišto maniakas, nusprendė redaktoriai, nes bekompromisinė krikščionybė daugumai visada atrodo revoliucinė ir nepriimtina. O Fr. Schillerio "Plėšikų" protestas tada dar nebuvo sujaudinęs vokiečių visuomenės; jie tebuvo suvaidinti dviem metais po Donelaičio mirties. Be to, juose nebuvo rašoma apie baudžiauninkus.

Įrodyti dokumentais šitokį Donelaičio nepasisekimą prasilaužti į vokiškų žurnalų puslapius dabar tikriausiai nepavyks, kaip nepavyko Tezneriui. Bet jis vis tiek tikresnis už tas nuomones, pagal kurias mūsų poetas pasitenkinęs savo poemos frangmentų skaitymu draugams ir svečiams. Jeigu Donelaitis tebūtų rašęs savo pažįstamų pramogai, jis nebūtų atsisakęs popierinių mitologinių puošmenų, kokių yra jo viename, vokiškai rašytame, proginiame eilėrašty. Tuo tarpu "Metų" poemoj pagoniškų puošmenų nėra nė skutelio. Jas iššlavė rimtas uždavinys, kokį buvo pasistatęs sau poetas.

Su literatūrine tradicija "Metus" tesieja eilėdara, aro ir trumputė giltinės alegorijos, pamokymų tendencija, gamtos gabaliukai. Bet, išskyrus eilėdarą, šie elementai yra taip perkurti drauge su būrų ir ponų gyvenimo scenomis, kad visa poema sudaro nepakartojamo unikumo įspūdį. Tokią žymę teturi tik patys žymieji kūriniai. Proginiu rašalu jie nerašomi. Jiems reikia širdies kraujo. Juo ir parašė Donelaitis savo poemą. Ji skamba ne proginėmis pramoginėmis birbynėlėmis, bet daugelio registrų vargonais, kurie toli girdėti.

Todėl "Metų" poemos kai kurios vietos dar šiandien tebėra aktualios Lietuvoj. Selmo liūdnus žodžius apie bedievybę, klaidingus mokslus ir jų dorovines pasėkas tebekartoja tūkstančiai tikinčių lietuvių; būrų priekaištus dvaro ponams tūkstančiai lietuvių kaimiečių nukreipia į kolchozų ir sovchozų privilegijuotus "amtsrotus" ir kompartiečius. Pridėkime girtuoklystę ir keiksmus, rusų palaikomus Lietuvoj, ir pajusime, kaip Donelaičio poemos vargonai tebegaudžia rūsčiais neteisybių aidais.

Gal dėl to L. Gineitis susipainioja, norėdamas įvertinti Donelaičio kūrybinį metodą ir jo poemos realizmą. Užmiršęs, kad unikumai į schemas neįspraudžiami, bet gerai prisimindamas, kad rusų marksistai lig šiol težino tik kritikinį ir socialistinį realizmus, L. Gineitis nebeišmano, ant kokios laktos patupdyti Donelaitį, kad jis nesušuktų: "Liaukis štukas glūpas iš manęs sau daryti".

Kadangi "vyresnieji broliai" mokytojai Maskvoj nori išrasti ir paskelbti dogma šviečiamąjį realizmą, Gineitis ten mėgina įrikiuoti taip pat Donelaičio realizmą. Gaila, kad jam uždėti rusiško marksizmo akiniai neleidžia plačiau pažvelgti. Kitaip L. Gineitis turėtų pastebėti, kad realizmo yra graikų Euripide, italų Dantėj, anglų Šekspyre, prancūzų Racine ir Moliere, įvairiuose šviečiamojo amžiaus rašytojuose, romantikuose, realistuose, impresionistuose. Tas realizmas kiekvieną kartą kitoks, nors jo versmė ta pati.

Iš tikro realizmo - impresionizmo kaip ir jo antipodo idealizmo - ekspresionizmo pirmoji priežastis glūdi kuriančiųjų asmenų sielos struktūroj. Marksistams baisu pripažinti visais amžiais panašios struktūros sielas, nes tai galėtų sugriauti jų "mokslišką" prietarus. Bet to fakto panaikinti jie nejstengs. Literatūroj ir mene visada labiau iškils čia realizmas - impresionizmas, čia idealizmas - ekspresionizmas, o kartais jiedu grumsis arba susitiks tame pačiame kūriny. Tai pareina nuo įvairių veiksnių. Užteks čia pasakius, kad tiedu antipodiniai stiliai arba išraiškos ir vaizdavimo būdai visada gyvi.

Šiandien Sovietijoj viešai tematyti tik realizmas (socialistinis), bet tai nereiškia, kad ten nebūtų kūrėjų, turinčių idealistinę - ekspresionistinę sielos struktūrą ir išraišką. Tik šitiems donelaitiški "amtsrotai" neleidžia viešai pasireikšti. Vakarų pasaulio dailėj šiandien triukšmauja idealistinis - ekspresionistinis stilius, išsivystęs į kraštutinio abstraktizmo srovę, kuriai tik belieka uždusti. Bet tai nereiškia, kad šituo pačiu laiku nebūtų gyvas realizmas - impresionizmas. Jei šitokio stiliaus kūryba Vakarų dailėj nevyrauja, tai aiškinama trejopai: arba viešoji opinija, padedama snobizmo, dirbtinai užgožia realizmą, arba jis neturi palankios socialinės aplinkos dominuoti, arba neturi veržlių dailininkų su stipria realistine sielos struktūra, kad abstraktininkų užgožėjimą nugalėtų. Tuo tarpu literatūroj realistinių kūrinių ir dabar Vakaruose nemažai.

Donelaičio laikais Vokietijoj realizmas ir idealizmas buvo taip pat gyvi, tarp savęs rungtyniavo, bet literatūroj nevyravo nė vienas arba dėl socialinės aplinkos, arba dėl stiprių kūrėjų stokos. Pats Donelaitis buvo idealistinės sielos struktūros, kurią sustiprino jo auklėjimas ir saviaukla bei pasaukimo darbas. Bet Donelaičio vaikystė ir jaunystė prabėgo labai kietoj realistinėj aplinkoj. Šitokioj pat aplinkoj jam teko ilgą laiką kunigauti. Nors jis mėgo mokslą, muziką ir literatūrą, bet jam daugiau prisėjo atlikti ūkinių darbų iš pareigos. Šitokia socialinė aplinka Donelaitį stipriai veikė, palikdama jame aiškių žymių. Bet jo kūrybą įkvėpė ir nešė idealizmas — jo kūrybą skatina susižavėjimas idėja, kuriai turėjo tarnauti juslinės priemonės, dažnai pasirenkamos iš gerai pažįstamo realistinio kaimo Prūsų Lietuvoj. Šitokio įkvėpimo rezultate idealizmas ir realizmas Donelaičio kūryboj išėjo susipynęs ir dinamiškas.

Donelaičio "Metuose" aiškiai matyti, kad poetas nekuria realistinių vaizdų tik tam, kad jais gėrėtųsi. Jie nėra jo tikslas, o tik išraiškos priemonės. Realistinius vaizdus veda Donelaičio idealistinė nuotaika ir jo mokymui pasidavusi mintis. Poeto dvasia yra tokia veikli, kad ji prasiveržia ir pro piešiamus gamtos paveikslus. Jau buvo nurodyta į pavasario pabudimą, kur Donelaičio paukščiai ne šiaip sau čiulba arba garbina gyvybę ir saulę, kaip tai pritiktų realistui, bet savo giesmes skiria Dievo garbei. Pasaulinėj literatūroj, tur būt, nedaug terastume tokių poetų, kurių gamtoj Dievo garbės idėja taip ryškiai švytėtų, kaip ji matyti Donelaičio pavasary.

(Bus daugiau)

DAINŲ VAINIKAS

New Yorko Vyrų okteto plokštelėj

JULIUS KAZĖNAS

Jau kuris laikas — dažniausia liet. radijo valandėlėse — girdime New Yorko Vyrų okteto dainas, perduodamas iš dar neseniai pagamintos plokštelės. Joje telpa 17 dainų. Viršelyje atspausdinta trumpa okteto apžvalga, įdainuotų dainų sąrašas (kompozitorių vardai nepažymėti). Oktetą sudaro: vadovas muz. Aleks. Mrozinskas, dainininkai — pradedant tenorais, baigiant bosais — A. Ilgūnas, V. Daugirdas, R. Kezys, J. Nakutavičius, K. Simanavičius, V. Alksninis, V. Aukštikalnis, L. Ralys.

Pasiklausius gi iš anksčiau nuo pirmos iki paskutinės dainos, įspūdis darosi ryškesnis; plokštelėje dainos supintos į gražų, margą dainų vainiką:

1. **Kur banguoja Nemunėlis** — Švedo. Nuaidi tėvynės ilgesio ženkle, vadovo vykusiai pajvairinta, įvedant boso solo, užkrečianti smalsumų tolimesniam klausymuisi.

2. **Dūdelė** — aranž. Mrozinsko. "Kieno gi bus gražesnė mergelė, jei ne mano". Papratus girdėti Gaubo dūdelę, čia randame kažką naujo, kas klausytoją nuteikia problematiškai ir smalsiai. Tiksliam kirčiavimui žodžiai "graži mano" galėtų būti "graži mana" (mergelė).

3. **Ei, Lietuvos kareiveliai** — Šimkaus. Praskamba bosų pavėsyje ir tarsi žygiuoji kartu su žaliukais — vis nesutikdamas priešo.

4. **Kir vir jo** — aranž. Mrozinsko. Komiška rusiško tipo daina, skambanti gerai. Dainuota ir mūsų liaudyje. Nelabai pavykę išryškinti žodis "kurica"; peršasi suprasti dviprasmiai.

5. **Sapnų pilis** — Graužinio. Liet. tango. Kaip ir visi lengvos muzikos dalykai nedainuotini aštuonių. Keturi gali praskambėti geriau; iš aštuonių galima tai lengvai sudaryti.

6. **Ramovėnų maršas** — Gailevičiaus. Interpretuojama įpras tai. Jaunimo mėgiama daina. Fortepijono solinė dalis išduoda jo nepakankamą kokybę paskirčiai, tačiau reikia atleisti, nes esame Amerikoje. Čia ne pianų kraštas.

7. **Tango Svajonė** — Mrozinsko. Naujai išleista, šiek tiek naujumų kveptelia, gana įdomiai įjungta klasiniai atspalviai. Manau, keturiems balsams skambėtų lengviau, nes tai lengvos muzikos daina.

8. **Jūreivių maršas** — Paulausko. Tai maršas, sudėtas iš kitų jūreivių maršo ir liet. Anoj pusėj ežero (trio). Gi okteto pajvairintas, labai gražiais pažibučiais. Maršas labai mėgstamas jaunimo ir senimo.

9. **Gaudžia trimitai** — Petrausko. Čia gal girdisi per daug romantikos bosų solo, gi staigus nukirtimas paskutinio posmų žodžio dainą daro dvigubo stiliaus. O gal čia tik ausis nebesutinka su įsisenėjusia interpretacija.

10. **Kampelis** — aranž. Mrozinsko. Ilgesys ir skundas. Jaudinančiai skundžiasi visi, bet solisto Ralio solo skundas klausytoją giliai jaudina. Tai meniškai pareigingo jausmo balsas.

11. **Prie gintaro jūros.**

12. **Mergele jaunoji.** Abu valsai. Jaunimo mėgstamos dainos. O "Mergele jaunoji" — ir senimo. Vis tik reikėtų įprastus žodžius dainuoti: "Žieduos išmaudysiu tave". Abi atliktos puikiai.

13. **Lopšinė** — Brahmso. Populiari daina visam pasaulyje. Solistas Daugirdas, gražaus tembro tenoras, gal kiek suspaustu balsu. Jei ne iš prigimties, tai lengvai pataisomas. Lopšinės reikėtų dainuoti dar vieną posmą.

14. **Karas — Račiūno.**

15. **Oi tu sakal** — L. D. Abi puikiai išpildytos.

16. **Šiaurės pašvaistė** — St. Sodeikos. Brazdžionio ir kompozitoriaus sudėtinis skundas. Giliai jaudinanti daina. Dainininkai tai pergyvena ir viską jungia su daina. Klausant šią dainą, rodos, dar kartą atsisveikini su likusia ten tėvyne ir su neseniai atsiskyrusiu nuo mūsų jos kūrėju Steponu.

17. **Pajūriai** — V. Kuprevičiaus. Paskutinis nuotaikingas maršas. Po visa ko iškyla lyg iš sapnų karalystės ir džiaugsmingai žygiuoja taip gražiais Lietuvos pajūriais. Į dainą įvesta gražių deimančiukų fortepijono muzikai.

Visas dainas fortepijonu puikiai palydi okteto vadas A. Mrozinskas, vienas lanksčiausių šio stiliaus ir klasikų akompaniatorius. Jis reiškiasi ir kaip gabus pianistas.

"Senas arklys vagos negadina", — tarė dr. Martus, kartu klausęs plokštelę. Ir, iš tikrųjų, ją išklausęs žmogus jautiesi įpintas į tą puikų dainų vainiką ir beesąs toliau nuo nublukusios kasdienybės.

Plokštelė rekomenduojama vi siems išgirsti. Ji tinka kaip puiki dovana įvairia proga ir kaip reprezentacinė namų bibliotekos priemonė.

Garbė, jei tik pelnyta, yra patvari. Nevisada taip su populiarumu: kartais jis patvarus lyg mozaika, o kartais išblėsta lyg kreidinių pieštukų kūrinys.

— St. J. Boufflers

New Yorko vyrų oktetas Vidury sėdi vadovas A. Mrozinskas

ŽMONOS IR VYRO MOKSLININKO ATRADIMAI

Tanganyikoje, Olduvai Gorge ežere, netoli nuo Kilimanjaro kalno, du britų antropologai — Louis ir Mary Leakey — surado ir iškasė suakmenėjusius žmogaus kaulus daugiau kaip 2,000,000 metų senumo. Šis radinys yra vienas pačių seniausių žmogaus iškasenų. Pagal kaulus atrasta, kad prieš 2,000,000 metų žmogus tebuvo nuo 3 ligi 4 pėdų aukščio, medžiojo akmeniniais arba kauliniais ginklais; valgė vaisius, daržoves, mėsą ir žuvį; jėjimas į jų gyvenamą vietą buvo akmeniu užverstas, o jo protinis lygis buvo žemas.

Laimingos vedybos

Kokios vedybos JAV yra pačios sėkmingiausios ir išsilaikančios nesubyrėjusios? Iš 1,000 tirtų vedybų patirta, kad daugiau kaip 95% jaunųjų amerikiečių, kurie vedė dar lankydami bei besimokydami kolegijose ir universitetuose, dar vis pasiliko vedę; bendras neiširusių porų vidurkis Amerikos — 75%. Studentų vedybų pastovumo priežastis:

"Tarp vedusių universiteto studentų nėra socialinių spaudimų. Iš jų niekas nelaukia, kad jie pirktų naujus automobilius, elegantiškus rūbus, geresnius baldus, kad išlaikytų konkurenciją su kaimynais. Ir tuose pirmuose tikrai nespaudžiamuose metuose jie gali laisvai vienas kitą pažinti ir suprasti nerūpestingoje ir neįtemptoje atmosferoje".

UNIVERSITETO SUKAKTIS

Šventasis Tėvas Paulius VI pasiuntė sveikinimus ir ypatingus linkėjimus Santiago katalikų universitetui, Čilėje, kuris šiomis dienomis švenčia 75 metų sukaktį nuo įkūrimo.

Mieli Tautiečiai!

Pasaulinę Parodą New Yorke daugelis jūsų, be abejo, lankys. Tačiau laikas bus labai brangus, nes kiekvienas norės dar pabūti New Yorke ir susipažinti su šio pasaulinio miesto įžymybėmis. Vis dėlto nepamirština, jog už New Yorko yra New Jersey valstybė, kuri gausi lietuviškomis kolonijomis.

Vieno yra tokių Kearny, apie 12 mylių nuo New Yorko. Nors nedidelė, bet turi kuo pasididžiuoti: nauja bažnyčia, baigiama įrengti parapinė mokykla, statomas naujas vienuolynas seselėms mokytojoms, finansiškai pajėgus lietuviškas bankas ir du moderniški lietuviški klubai — Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centras ir Lietuvių Politikos Klubas. Abiejų klubų puikūs pastatai ir moderniški įrengimai.

Vykdami į New Jersey, sustokite Kearny, pamatysite šios kolonijos lietuvių darbštumą ir sugebėjimus, o Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre (6 Davis Ave., Kearny, N. J.) ir Liet. Politikos Klube (134 Schuyler Ave., Kearny, N. J.), pajusit tikrą lietuvišką nuotaiką, rasite senų pažįstamų ir iš čia išsivežite gražių atmintinų įspūdžių.

Laukiame atvykstant!

J. BELZA,
Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro Pirmininkas

M. SLUŽIS,
Lietuvių Politikos Klubo Pirmininkas

(pr.)

Kiekvienas nori savo trumpas atostogas praleisti gražiausioje ir geriausioje vietoje! CAPE COD kaip tik ir yra gražiausioji vieta, o

OSTERVILLE MANOR

JUOZAS KAPOČIUS, Sav.

yra pasiruošęs savo svečiams suteikti ko geriausias poilsiui sąlygas.

Vasarvietė atidaryta nuo birželio 24 d. iki rugsėjo 7 d.

Užsakymus siųsti: Osterville Manor, Inc., West Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Telefonu kreiptis: Osterville, Mass. GArden 8-6991.

BFGoodrich

Storm windows & doors of B.F.Goodrich Koroseal® rigid vinyl won't pit, corrode, peel, crack, chip, tarnish, rot or rust

Storm Doors Storm Windows

Kostas Butkus

LU 5 — 6291

Nylono, stainless steel ar aluminijaus langai, durys, SIETELIAI.

ALUMINIJAUS NAMŲ PRIESTATAI (PATIO), STOGELIAI TVOROS. KRAUTUVIŲ SUNKIOS DURYS IR KITI MODERNŪS NAMŲ PAGERINIMO REIKMENYS. DIDELIS PASIRINKIMAS (27 RŪŠIŲ).

- Artesian Restaurant -

AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimyninės ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. **Kad būtumėt ištikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.**

Du kiemai automobiliams pastatyti veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdingai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiškai. Chicago Savings bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinansuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užeiti, būsite nuoširdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday	12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday	9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday ..	Closed All Day
Thursday	9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday	9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday	9:00 A.M.-12:30 P.M.

4 ½%
Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

REVOLIUCIJOS TERORAS

JUOZAS DAUGAILIS

Besidomintieji maištingų minių psichologija ir revoliucijos idealistų, avantiuristų bei į tironus išvirstančių diktatorių kovos metodais, su dėmesiu skaitys naujai šiemet pasirodžiusį Stanley Loomis veikalą "Paris in the Terror", su giliu istoriniu ir politiniu įžvalgumu pavaizduojantį prieš 170 metų (1793. VI—1794. VII) Prancūzijos sostinėje ir visame krašte vykusį revoliucijos terorą.

CHARLOTTE CORDAY

MARAT

DANTON

ROBESPIERRE

Autorius ne tik smulkmeniškai perteikia įvykius, bet ir stengiasi atskleisti jų priežastis, nusakyti įvairias kitas galimybes, nagrinėti revoliucijos herojų taktiką ir metodus, užregistruoti būdingas detales, kas veikalą daro lengvai skaitomą ir drauge praturtinantį skaitytojo istorinį ir politinį horizontą. Tiesa, autorius mažiau gilinasi į ekonomines, politines, militarines revoliucijos ir teroro priežastis, daugiau koncentruodamasis į tuose įvykiuose pirmavusių žmonių psichologiją.

Maratas, Dantonas, Robespieras

Autorius daugiausia domisi to laikotarpio centrinėmis asmenybėmis: nužudytųjų lavonais į viršūnes kopusiu Maratu, jo siautėjimui galą padariusia provincijos mergina Charlotte Corday, tarpais svyruojančiu revoliucijos galiūnu Dantonu ir didelės iškalbos, hipnotizuojančių akių, moteriškai pudruotu ir dirbtinai garbanotu Robespieru.

Iš krūtinės išplėšta širdis uždegė Corday

Atskleisdama, kiek į visų tų asmenybių pasaulėžiūrą turėjo Rousseau filosofija, autorius atžymi ir lemiamą kitataučių atėjūnų brutalios minios vaidmenį revoliucijos kruvinose dienose. Minios sužvėrėjimas tarpais būna neįtikėtinas. Pvz. Caen mieste sugavę įgulos viršininką Belzunce, uždaužė jį mirtinai. Vienas vyras žirklėmis prakirto jo krūtinę ir, ištraukęs dar plakančią širdį, metė į viršų lyg vaiko žaislą. Kažkokia moteris ją pagrobusi prarijo, o karininko lavonui buvo nukirsta galva, nunešta pas plaukų frizuotoją, kuri, nuplovusi kraują, sufrizavo plaukus, ir paskiau minia nešė miestu parodyti giminėms. Tai įvyko mieste, kur gyveno Charlotte Corday, ir tai ją dar labiau paskatino ryžtis peiliu nutildyti tironą Maratą, kurio inspiracijoje tokie dalykai galėjo įvykti.

Kai gatvių grioveliais bėgo kraujas

Dar baisesni masiniai žudymai vyko Paryžiuje 1792 m. rudenį. Pradėjo nuo 150 įkalintų kunigų. Viename Conciergie kalėjime buvo nužudyti 328 asmenys. Gyventojai šiurpo krečiami matė, kaip gatvių pakraščių grioveliais tekėjo nužudytųjų kraujo srovės. Su princesės de Lambelle širdimi įvyko tas pats kanibalizmo pasikartojimas, kaip su Caen karininko. Jos rankos ir kojos buvo atkirstos nuo kūno ir iššautos iš patrankos. Maratas savo laikrašty "Liaudies draugas" rašė, jog reikia nukirsti 2,000 galvų, kad būtų pasiekta "vieša ramybė". Paryžiaus komuna buvo kruvina, kaip ir Maskvos komuna, sėmusi sau įkvėpimo iš tokių Maratų.

Humoras ir tragika

Knygos autorius studijos rimtį perpina humoristiniais faktais, pvz., kad vaikų būdamas Dantonas buvo įpratęs žįsti karvės spenį, ir bulius jam, esant tokioj padėty, skaudžiai ragu sužalojo veidą.

Prancūzijai tuo metu teko kariauti prieš Austriją ir kitas užsienio galybes, bet Marato revoliucionieriai ginklus nukreipdavo savo sėbrams teroristams Paryžiuje apginkluoti, fronto karius palikdami ir be amunicijos, ir be reikiamų drabužių bei maisto.

Bučkiai iškastam žmonos lavonui

Iš kitos pusės — nuostabu, kaip kieti revoliucijos vadai savoje šeimoje rodė daug sentimentų. Pvz., kai Dantono žmona Gabrielė mirė, pats Dantonas buvo išvykęs Belgijon. Grįžęs į Paryžių, jis rado žmoną jau savaitę palaidotą. Kaip išprotėjęs raudojo prie jos kapo. Liepė jos lavoną iškasti, atidaryti karstą ir pats mirusią pagriebė į savo rankas, bepūvantį lavoną apiberdamas pabučiavimais. Pagaliau liepė padaryti pomirtinę velionės kaukę.

Teroras provincijoj

Kruviniausią Prancūzų revoliucijos terorą patyrė provincijos miestai, bandę sukilti prieš priespaudą. Lijone net 500 jaunų bernaičių ir mergaičių buvo išvaryti į laukus ir sušaudyti ar užmušti. Loire upe buvo paleisti plautai su nusmerktaisiais. Vidury upės būdavo ištraukiami kamščiai, kad pro skylę pribėgus vandens visi nuskęstų. Išrengtus nelaiminguosius poromis surišdavo ir mirčiai mesdavo į upę, vadindami tai "revoliucinėmis vedybomis". Kraujo klanų akivaizdoje revoliucionieriai džiūgavo: "Koks tai bus cementas mūsų respublikai". O toks kruvinas St. Just kalbėjo:

— Revoliucijos laivas tegali pasiekti uostus tik krauju raudonomis srovėmis... Mes turime bausti ne tik išdavikus, bet ir tuos, kurie nerodo entuziazmo. Yra tik dvi piliečių rūšys: geri ir blogi. Geri pelno gerą globą, o blogiems — tik mirtis.

Laiškas motinai prieš mirtį

Autorius įveda ir taip jautrių momentų iš žudomųjų tragikos. Viena tų tironų mirčiai nusmerkta jauna prancūzė įstengė savo motinai slapta parašyti trumpiausią atsisveikinimo laišką:

— Labanakt, brangiausioji mamyte. Ašara krinta iš akių. Tai dėl Tavęs. Aš užmigsiu nekaltumo ramybėje.

To teroro metu žuvo ir chemikas Lavoisier. Jis prašė leist dar jam užbaigti mokslinius tyrimus, bet susilaukė atsakymo: "Respublika nereikalinga mokslininkų".

Egzekucijos patrankomis

Teroro metu Paryžiuje buvo apie 650,000 gyventojų, o siaučiančiame revoliucionierių teroristų jakobinų klube — tik apie 6,000 žmonių. Jų sauvaliavimo metu per šešias savaites giljotina nukapojo daugiau kaip 1,300 galvų, o tokiuose miestuose, kaip Lijonas, nekaltos aukos buvo suvaromos į būrį ir šaudomos iš patrankų.

Bet pagaliau kraujo klanuose paskendo ir barbariškosios revoliucijos vadai: giljotina nukirto galvas ir Dantono, ir Robespiero. Tikėkime, kad ir Paryžiaus komunos replikai už geležinės uždangos ateis tas pats galas. Bolševikų tironija savo rafinuotais metodais toli pralenkia Paryžiaus komunos terorą. Tironijos viešpatavimas visada tėra laikinas. Ateitis priklauso žmoniškumo ir laisvės idėjoms.

NAUJAS VAK. EUROPOS ČIGONŲ "KARALIUS"

Koss Petalo teigia, kad po Demetroso Joskio mirties Lenkijoje, jis tampąs Vak. Europos čigonų "karaliumi" ir kad netolimoje ateityje jis vesiąs 20 m. čigonaitę ir šliūbą imsiąs Romoje.

"Karalius" Petalo sako, jog Vak. Europoje esą 2,500,000 čigonų ir kad dauguma jo šalininkų atvyksią į Romą dalyvauti jo vestuvėse, kurios įvyksiančios š. m. rugpiūčio 28 d. Atrodo, kad "karalius" nežino tikrojo savo "valdinių" kiekio: pustrečio milijono čigonų Vak. Europoje tikrai nėra, ypač po hitlerinio Vak. Europos valdymo: daug čigonų žuvo kacetuose.

"Karalius" Petalo sako, kad savo vestuvėms išleisiąs ¼ savo turto, betgi spaudai nenorėjo pasakyti, kiek verta jo turtų ¼ dalis, bet pridūrė, jog kiekvienas Vak. Europos čigonas turįs savo "karaliui" atiduoti 1/10 savo metinių pajamų. Neatrodo, kad tą mokesčių įstatymą vykdytų visi, ar bent daugumas, "karaliaus" pavaldinių, bet sakoma, kad Demetros, miręs Lenkijoj 1962 m. tokį mokestį rinkęs iš savo pavaldinių.

Vestuvės būsiančios su visomis senomis čigonų ceremonijomis.

Savo priešvestuvinėj spaudos konferencijoj Petalo pasakė, kad 200 čigonų genties nenorėję pripažinti jį čigonų "karalium", bet pagaliau nusileidę ir be jokių sąlygų pripažinę jo "teisę į sostą". Tatai jie padarę pasaulinio čigonų kongreso, neseniai įvykusio Londone, spaudžiami.

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.

Artistic Beauty Salon
2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.

Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

Naujiena! Naujiena!

Cosmos Parcels Express Corporation

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiems siuntiniams siųsti į SSSR **PRANEŠA:**

Eilėje užsakymų sovietinės gamybos prekėms, kaip tai AUTOMOBILIAMS, ŠALDYTUVAMS, TELEVIZIJOS APARATAMS ir kt. Jūs galite užsakyti savo giminėms ir draugams **DOVANŲ UŽ BET KOKIO DYDŽIO SUMĄ** konkrečios prekės nenurodydami ir palikdami ją **PASIRINKTI PAČIAM GAVĖJUI.**

PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

Kreipkitės į Vyriausią įstaigą:

45 West 45th Street
New York 36, N. Y. Kambarys 1101
Tel.: CI 5-7905

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL
SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.
Stabdžių įdėjimas ir sutvarkymas.
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.

Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

ŽIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

- STAINLESS
- ALUMINUM
- NYLON-VINYL
- RAUDONMED.
- PUSŲ
- SPALVOTO

—o—

GARANTUOTI VISI DARBAI

—o—

14 metų puikios darbuotės

A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.
Nemok. apkainavimas tel.:
CL 4-4600

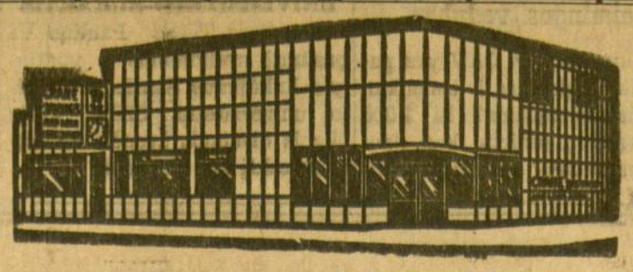

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4½% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirksit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, angliškų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Atdara kasdien įskaitant ir sekmad. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak.
Pirmadieniais uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikšlaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Kažkam tariamasi... Vytauto Maželio nuotrauka

PATRIOTIZMAS IR EGOIZMAS

(Atkelta iš 2 psl.)

viena šimtine nebūtų parėmusi bent vieno kokio gražaus sumanymo. Reikia įgyvendinti dėsnį, kad visi būtume šimtininkai — kokio fondo ar kitos geros institucijos nariai.

Pagaliau žodelis tiems, kuriuos dažnos rinkliavos "erzina". Ar turtingoj Amerikoj amerikiečiai turi mažiau rinkliavų? Nė kiek. Čia juk visos Bažnyčios ir laikosi rinkliavomis. O kam gi nežinoma šimtai ir tūkstančiai organizacijų, kurios renka aukas kovai su įvairiom ligom, skurdu ir kitokiems reikalams. Net Kennedžio paminklinei bibilotekai pastatyti renkami doleriai iš valdininkų bei kitų piliečių, nors, rodos, ir nebūtų tam reikalo. Bet tai daroma gal būt moraliniais sumetimais, nes tauta, nemokanti aukoti, yra kietaširdžių egoistų tauta. Auka verčia nugalėti asmeninį egoizmą ir tuo būdu kilnina žmogų. Tad kodėl lietuviai turėtų užmiršti aiškią tiesą, kad jeigu Dievas mums davė sveikatą ir gerą gyvenimą, tai ar ne tam, kad ir mes dalį "savo" gėrybių atiduotume kitiems, kokiems nors bendruomeniniams reikalams? Tai ypač atsimintina visiems, kurie save laiko patriotais, nes patriotizmas ir egoizmas nesiderina, vienas kitą išskiria. Auka yra moralinė kiekvieno padoraus žmogaus pareiga.

Tad išvados, trumpai kalbant, būtų tokios:

1) Minimalinė metinė auka visiems lietuviškiems reikalams — maždaug vienas uždarbio nuošimtis.

2) Kiekviena šeima yra kokio fondo ar institucijos narys rėmėjas (su minimaliu 100 dolerių įnašu).

3) Visi, kurie savo malonumui ekskursuoja po kitus kontinentus, išleisdami apie 1,000 dolerių, kiekviena tokia proga 10 tos sumos nuošimčių skiria lietuviškiems reikalams.

4) Spaudoj, susirinkimuose ir aplamai savo bendruomenėj propaguotinas nusistatymas, kad taupumas naudingas ir reikalinga, bet šykštumas negarbingas ir nekultūringas.

L. D.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

ALĖ RŪTA

"The Carpetbaggers" — Paramount filmas — vaizduoja kontroversinius asmenis filmų gamybos ir Nevados "gemblinimo" pasauliuose 1925 — tais metais. Remtasi Harold Robbins romanu "The Carpetbaggers", kurio išparduota apie penkis milijonus. Rinkos gausumas knygai prileidžia ir filmo pasisekimą; tačiau, nors gamyba kruopšti ir spalvinga, filmas nepalieka gilaus įspūdžio. Gal būt, ši "bestseller" knyga čio metų žmones, bet mes, tabuvo tiek skaitoma todėl, kad, kaip ir Francoise Sagan romanai, "atitinka laiko dvasiai". "The Carpetbaggers" vaizduoja dvidešimtpenktųjų šio šimtmerytum, stebime ekrane šiuos laikus ir šių dienų milijonierių beprotišką veržimąsi į pinigą ir į savo pražūtį. Filminių žmonių intrigos, jų psichika, jų meilė, vedybos čia atvaizduota tipingai ir visuotinai. Kas tuo pasauliu ypatingai domisi, bus įdomu ir šį filmą pamatyti. Išvada: dauguma žiūrėtojų užmirš viską, vos išėję iš kino teatro; jaunimui nepatartinas.

"Robin and the 7 Hoods" — satyrinė komedija iš tų pat maždaug laikų gyvenimo, kaip ir "Carpetbaggers". Tai Chicagos gengsterių gyvenimas, gal pirmą kartą filmuose pavaizduotas tokiu originaliu būdu ir tokia patrauklia forma. Tarpais pilna sąmojų satyra, tarpais — linksmai nuteikianti komedija. Vyresniems žiūrovams šis ilgas ir spalvotas, Frank Sinatros pagamintas, filmas gali būti labai įdomus ir naudingas pažiūrėti. Žinoma, ir čia: išėjai — užmiršai. Neblogas muzikinis palydėjimas (Nelson Riddle), su tokiais šauniais dainininkais, kaip Bing Crosby, Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis, Jr. Labai gera Peter Falk vaidyba. Vienintelė filme tikrai patraukli scena, kurią galima pavadinti menu, — Bing Crosby dainos našlaičių prieglaudoje. Warner Brothers studijos produkcija.

GESTAPO ISTORIJA

Neseniai prancūzų kalba pasirodžiusi Jacques Delarue Gestapo istorija buvo kaip bematant išparduota ir dabar išėjo antras jos leidimas. Knyga skaitoma labai lengvai nuo pradžios iki galo, nors turi beveik 500 puslapių.

Gestapo istorija parašyta labiausia pasiremiant dokumentais, o ne turėta patirtim ar pažintim, nes autorius nepažino žmonių, apie kuriuos rašo.

Autorius aprašo augimą Gestapo, kuris kaip parazitas įsiskverbė į visų įstaigų širdį ir lėmė netgi pačius svarbiausius valstybės sprendimus. Jis nugalėjo netgi tradicinę kariuomenės įtaką, jau nekalbant apie reguliarią policiją, kuri neparodė jokio pasipriešinimo. Netvarka, viešpatavusi Weimaro respublikos metu, viltis atkurti vokiečių galybę — skatino vokiečių policiją palankiai traktuoti naują judėjimą, žadėjusį iš pradžių tvarką, o vėliau pergalę.

Palaipsniui apsinuodijimas didėjo, apimdamas vis platesnes sritis: susitvarkius su ūkiu, buvo pereita į techniką, iš technikos į politiką, iš politikos į ideologiją, o iš šios į religiją. Ir tada nauji valdovai pradėjo save laikyti dievais.

Naciai pasišovė pertvarkyti pasaulį. Jiems tepavyko sunaikinti daug žmonių, netgi ir iš tų, kuriuos jie paliko gyventi. Naciai išrado naują meną ištrinti pėdsakus: jie sistemingai naikino dokumentus, naudodami "nakties bei miglų" techniką, tuo tarpu, kaip senoji administracija viską kraudavo į archyvus ir dievino precedentus. Jie naudojo policinės provokacijos taktiką spręsti ne tik smulkiom rinkiminėm problemom, bet ir didelėm politinėm.

Vokiečių okupacijos metu lietuvių tauta savo kailiu patyrė tuos Gestapo metodus. Tūkstančiai nekaltų lietuvių kacetuose iškilo dūmais per krematorijų kaminus. Kiti tūkstančiai mirė nuo išsekimo, bado ar mušimų. Kada bus parašyta Gestapo veiklos Lietuvoje istorija? Mes turime J. Grigolaičio, B. Sruogos, S. Ylos ir nedaugelio kitų atsiminimus, kurie daugiausia liečia pergyvenimus kacetuose. Būtų naudinga, kad asmenys, turį žinių apie Gestapo veiklos būdus pačioje Lietuvoje, trumpesnių ar ilgesnių atsiminimų formoje juos užfiksuotų. Tai būtų naudinga medžiaga būsimai Lietuvos Gestapo istorijai.

(Jacques Delarue: Histoire de la Gestapo.)

P. G.

Geltonosios spaudos kūrėjos tragiška mirtis

Pamela Moore, kaip ir prancūzų rašytoja Fr. Sagan, jau 18 metų amžiuje iškilo kaip gabi rašytoja: ji parašė "The Horsey Set". Ji studijavo Bernard College ir išleido "Chocolates for Breakfast", seksualinio turinio apysaką, kuri greit buvo išversta į 11 kalbų ir kaip bestseller išėjo milijoniniais tiražais. Apie tą apysaką vienas kritikas yra pasakęs, kad dabar jaunos merginos rašo tokias apysakas, kurių seniau neturėjo teisės skaityti.

Trečia apysaka liko nebaigta; joje yra daug autobiografijos, autorės atsiminimų, nors autorei teteko gyventi 26 metus. Ji buvo ištekėjus už advokato Adam Kanarek ir paliko 9 mėnesių sūnelį. Jos vyras, grįžęs namo (Brooklyn, N. Y.), rado savo žmoną mirusią nuo paleistos į burną kulkos, gulinčią ant grindų, greta rankraščio lapų ir revolverio.

Atvykę detektyvai Robert Gosselin ir Edward Maresca perskaitė jos rankraščio paskutinius 4 puslapius ir nustatė, kad jauna autorė turėjusi kebłumų su rašymu ir dėl to nutarus nusižudyti. Tuose puslapiuose minima Hemingway'o savižuda, paminėtas ir "šaltas (revolverio) vamzdis burnoje".

● **Dail. Povilas Kaupas** važinėja po Kalifornijos kalnus ir tapo būdingus peizažus.

Niekas taip prie beprotybės nepriartėja, kaip pyktis.

— Cicero

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL., 60609

TV — RADIJŲ TAISYMAS
P. RUDĖNAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829 ir YA 7-1026
Čia pat galite gauti Briedžio dažų.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

PELNYKITE
Dividendus Ketvirčiais
VISOMS TAUPYMO SĄ-TOMS
TAIP... pas mus Jūs turite pasirinkimą įvairių taupymo sąskaitų atitinkančių Jūsų reikalavimams...
ATVYKITE TUOJ PAT
Dividendai išsiunčiami paštu ketvirčiais
INVESTMENT sąskaitoms.
Indėliai apdrausti iki $10,000.00 Federalinės Valdžios Įstaigos.

Ilgo termino paskolos perkant namus. Jokių baudų už prieš terminą atmokėtas paskolas.
ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASS'N
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.
NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIAMS
Telefonai: 656-6330 ir 242-4395
Joseph F. Gribauskas, Exec. Sekr.

MOTERIMS IR VYRAMS
Galvos odos ir plaukų priežiūra
Speciali formula
1-25849

JIB išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, plaukų slinkimą; grąžina natūralią plaukų spalvą. JIB vartodamas nenuplikysi ir nepražilsi — 100% garantija. JIB 8 uncijų užtenka 16 savaičių. PPD — $5.50, jei COD — plius 50 c.
Siunčiame paštu ir į visus laisvus kraštus: siųskite Money Order ir apmokėkite siuntimą.
JIB LABORATORIJA,
1437 So. 49th Ave. ir Drugstore, 5000 W. 16 St.
abu Cicero, Ill., 60650.

Siunčiami siuntiniai į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų prekių.
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST., LA 3-2021
Liusė Kavaliauskienė

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, Inc.
2451 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60608, YA 7-3278
Aprūpins Jus pilnai kelionėms, sutvarkys jums kelionės dokumentus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoje, Azijoje ar kituose kontinentuose, taipgi Pietų Amerikoje, Kanadoje ir įvairiose vietose Amerikoje. Įstaiga atdara 6 dienas savaitėje.

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
LIEPOS — JULY 16, 17, 18 D. D.

ST. REMY IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	$3.79
DUJARDIN V.S.O.P. IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	$5.29
DURELL IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	$3.39
GKAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth	$4.89
CINZANO VERMOUTH, Dry or Sweet Imported	Fifth	$1.39
GAULTIER IMPORTED BLACKBERRY or APRICOT LIQUEUR	Fifth	$3.39
POPULAR BRAND OF GIN or VODKA	Qt.	$2.98
MONASTERY (KRUPNIK) HONEY PUNCH	Fifth	$3.79
MAMPE—HALB AND HALB IMPORTED GERMAN LIQUEUR	Fifth	$4.98
AUGSBURGER BAVARIAN FLAVOR BEER Case of 24—12 oz. No Deposit Bottles	Case	4.59

STANDARD FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef.: VIrginia 7-1141
TURTAS — $87,000,000 REZERVAI — $8,500,000
Už taupmenas mokame 4¼% dividendą kas 3 mėnesiai
PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI
VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v. Antrad. 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedirbama. Ketvirtad. 9 iki 8 v. v. Penktad. 9 iki 4 v. v. Šeštad. 9 iki 12 v.
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Prezidentas

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽEIKOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2445 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Draugę.

Akademinės Prošvaistės

Lietuvių jaunimo organizacijų posėdis

Lietuvių jaunimo organizacijų vadovų ir jų atstovų posėdis įvyko Amerikos Lietuvių kongreso metu, 1964 m. birželio 28 d. ryte. Trisdešimt su viršum vadovų dalyvavo posėdyje, kuriame pirmą kartą jaunosios kartos istorijoje buvo atstovaujamos visos jaunimo organizacijos. Posėdžiui pirmininkavo Romas Kezys.R. Kezys, prieš pradėdamas posėdį, pristatė jaunajai kartai seniausios jaunimo organizacijos Amerikoje (Lietuvos vyčių) pirmininkę Helen Shields, pasidžiaugdamas, kad pirmą kartą posėdžiauja vieningai Amerikos Lietuvių jaunimo organizacijų atstovai.

Algimantas P. Gureckas, Lietuvių jaunimo organizacijų federacijos pirmininkas, savo gerai paruoštoj kalboj apibūdino jaunimo rolę Lietuvos laisvinimo darbe ir suteikė naujų minčių ateities laisvinimo kovai. Studentų sąjungos pirmininkas Algis Zaparackas davė pranešimą apie bendrą jaunimo veiklą Amerikoje ir tarptautinėje arenoje bei jaunimo ateities planus, ypač apie 1966 m. Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresą.

Po abiejų kalbų sekė gyvos diskusijos. Jaunimo posėdyje prieita išvados, kad Lietuvių studentų sąjunga ir toliau atstovautų ir vadovautų jaunajai kartai tarptautinėje studentijos veikloje ir toliau koordinuotų bendradarbiavimą tarp jaunimo organizacijų, kad Lietuvių jaunimo federacija jungtųsi į Lietuvos laisvinimo kovą.

Jaunimas Washingtone parodė, kad jaunoji karta moka ir sugeba orientuotis Lietuvos laisvinimo kovoje. Jaunoji karta turi vadovų, kurie galėtų vadovauti Lietuvos laisvinimo institucijoms, duodant joms naujos energijos ir naujų metodų veiklai. Jaunajai kartai yra tiktai viena kliūtis, kad nė vienas jaunosios kartos veikėjas nėra linkęs mesti savo karjeros, siekiant vadovo posto.

Jaunimas Washingtone sugebėjo suorganizuoti ir pravesti trijų valandų sesiją pirmą kartą anglų kalba, turinčią tam tikros naudos, pvz. įtraukiant antrosios ir trečiosios kartos lietuvių kilmės amerikonus į lietuvišką visuomenę. Mūsų visuomenė buvo supažindinta su Afro - Azijos pažiūra kolonializmo klausimu. Jaunimo sesija susilaukė dėmesio Washingtono spaudoje ir buvo plačiai aprašyta. Jaunimas pamatė mūsų laisvinimo kovotojus, susipažino su jų sistema ir jaunoji karta pateikė savo tolimesnius planus ir pasiryžo kovoti už Lietuvos laisvės atgavimą.

Jaunimo sesijos pasisekimo nuopelnas buvo jaunųjų politikų — Birutės Augustinavičiūtės, Algimanto Gurecko, Mindaugo Juodeikos, Tado Mickaus, Tomo Remeikos ir Algio Zaparacko. Šie jaunosios kartos veikėjai padarė gilų įspūdį ne tik lietuvių politikams, bet ir Amerikos valdžios pareigūnams politikams ir vietinei spaudai. Reikia tikėtis, kad kitame suvažiavime, kai bus vėl pristatyta Amerikos Lietuvių tarybos valdyba, nebus pamiršti ir jaunosios kartos veikėjai.

Lietuvių studentų sąjunga gavo pakvietimą dalyvauti respublikonų konvencijos platformos sesijoje. Liet. Stud. s-gos CV vicepirmininkas Arūnas Udrys, negalėdamas asmeniškai sesijoje dalyvauti, pasiuntė lietuvių jaunimo vardu atitinkamą dokumentą respublikonų partijos pirm. Miller ir platform. vadovui. Sąjunga prašo aiškios akcijos Lietuvos laisvinimo kovoje.

Rugsėjo mėnuo — LITUANUS mėnuo... Visą rugsėjo mėnesį studentai prašys lietuvių visuomenės ir lietuvių bičiulių aukų, prenumeratų ir paramos LITUANUS žurnalui. Visi skyriai jau kruopščiai ruošiasi šiam vajui. Valdybos planuoja, kaip greičiau ir lengviau bus kontaktuoti vietinius lietuvius ir išplatinti LITUANUS žurnalą. Lietuvių Stud. s-gos pirmininkas Algis Zaparackas ir Lituanus fondacijos pirmininkas Algis Lukas organizuoja šį vajų. Jie lankys ideologinių organizacijų stovyklas ir supažindins studentiją su dabartinius LITUANUS žurnalu ir jo ateitim. **Tegul nebūna nė vieno tautiečio, kuris neskaitytų LITUANUS žurnalo.**

L. S. S. NAUJA VALDYBA

Pagal Liet. Stud. s-gos centrinių organų rinkiminių taisyklių šeštą paragrafą, 1964—65 m. Liet. Stud. s-gos centrinių organų sąstatas yra šis:

Centro valdyba:

Algis Alantas, 20 m., studijuoja inžineriją Wayne State u-te, 15369 Freeland, Detroit 27, Mich., Sophomore.

Birutė Augustinavičiūtė, 22 m., studijuoja prancūzų literatūrą Western Reserve u-te, 4607 Anderson Rd., Euclid 21, Ohio, Senior.

Algimantas V. Bublys, 23 m., studijuoja architektūrą Detroit u-te, 6450 Memorial, Detroit, Mich., Senior.

Jūra N. Gailiušytė, 22 m., studijuoja biochemiją Wayne State u-te, 645 Merrick Ave., Detroit 21, Mich., Graduate.

Rimantas Griškelis, 22 m., studijuoja architektūrą Detroito u-te, 8485 Dixie Lane, Dearborn Hts., Mich., Junior.

Algis Zaparackas, studijuoja inžineriją Wayne State u-te, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, Mich., Graduate.

Kontrolės komisija:

Gediminas Bielskus, 22., studijuoja Ill. Institute of Technology, Junior.

Jurgis Gaučys, 22 m., studijuoja Loyola u-te, Junior.

Elvyra Kavaliūnaitė, 19 m., studijuoja De Paul u-te, Sophomore.

Kadangi nebuvo gautas atitinkamas kandidatų sąrašas į Garbės teismą, tat Garbės teismo nėra.

Nauja New Yorko draugovės valdyba

New Yorko studentų ateitininkų draugovės paskutinis prieš atostogas susirinkimas įvyko birželio 20 d. Kazickų vasarvietėje, East Hampton, L. I. Albinas Gražiūnas skaitė paskaitą, nagrinėdamas nepriklausomos Lietuvos politinių organicijų įsikūrimą ir jų pagrindus.

Susirinkimo metu buvo išrinkta 1964—65 mokslo metų nauja draugovės valdyba: pirm. Petras Vainius; vicepirm. Raimundas Graudis; sekr. Kęstutis Čižūnas; ižd. Visvaldas Gerdvilis; soc. reik. ved. Marytė Ažuolaitė. Kontrolės komisiją sudaro: Salvinija Gedvilaitė, Vita Tallat - Kelpšaitė ir Algis Liaugauda.

Susikaupimo dienos gamtoje

STUDIJŲ SAVAITĖ VISIEMS

Rugpiūčio 9—16 d. Dainavoje

Šią vasarą, rugpiūčio 9—16 d. Dainavos stovyklavietėje įvyks pirmoji Amerikos lietuvių studijų savaitė, kurion stengiamasi sutelkti gerus paskaitininkus gvildenti Amerikos lietuviams opias temas ir gerus menininkus parodyti lietuviško žodžio ir kitokios kūrybos gyvumą.

Šios savaitės mintis iškilo pirmą kartą tarp jaunųjų akademikų Chicagoje. Atsitiktiniuos pokalbiuos buvo patirta, kiek mažai mūsuose žinoma apie vieni kitų organizacijas ir žmones, turinčius daug ką pasakyti, tačiau negirdėtus, kadangi jie kalbėdavo tik saviems, tik kaip savo organizacijos atstovai. Pagalvojus dar, kad šįmet sukanka 20 metų, kai palikome tėvynę, tuoj pasipiršo mintis, jog būtų įdomu pamatyti ir išgirsti tas pajėgas, kurios jau subrendo čia išeivijoje, susitikti, pamatyti, kaip kiti atrodo, ką jie sako, o gal ir surasti bendrą plotmę veiklai, dirbti tai, kas mums visiems rūpi, kadangi visi esame lietuviai.

Prisidėjo dar ir kita priežasti, kuri leido studijų savaitės minčiai taip greit prigyti, ypatingai tarp jaunų akademikų. Baigus studijas studentų organizacija, kuriai priklausė jaunasis profesionalas, praranda savo įdomumą. Tačiau mokslus baigusysis retai stoja į tradicines vyresniųjų organizacijas ar politines partijas. Taip lietuvių visuomenėje yra visa karta jaunų žmonių, jau baigusių mokslus, kuri norėtų būti tarp lietuvių ir dalyvauti bendruomenės gyvenime, tačiau sunkiai randa kelią. Ir čia stovykla norėtų pralaužti ledus.

JAV LB CV savaitė galės įvykti. Programa tokia:

Rugpiūčio mėn. 9 d.

2 val. Registracija.

4 val. Iškilmingas atidarymas. Numatyta paskaita: dr. J. Girnius "Dvidešimt metų išeivijoje.

8 val. Poezijos vakaras. Pakviestas poetas A. Mackus.

Rugpiūčio mėn. 10 d.

1. V. Vaitiekūnas "Aš esu Tavo Viešpats" — Lietuvos jaunimas sovietinės indoktrinacijos mašinoj.

2. J. Miklovas "Lietuvių jaunimo antikolonialinė lyga".

Rugpiūčio mėn. 11 d.

1. Įvykiai ir nuomonės — lais voji tribūna diskusijoms.

2. Atskirų organizacijų posėdžiai.

(Vakarines programas 10 ir 11 d. išpildys pajėgos stovyklo j.)

Rugpiūčio mėn. 12 d.

1. K. Skrupskelis "Apie laisvę ir autoritetą".

2. Dr. J. Balys "Lietuvių liaudies dainų simbolika".

Vakare — R. Babickas "Jazz'as".

Rugpiūčio mėn. 13 d.

1. B. Vaškelis "Poetai Milašius ir Baltrušaitis".

2. Dr. I. Gražytė "Išeivijos tematika lietuvių literatūroj".

Vakare — muz. A. Mikulskis "Senosios lietuvių liaudies dainos".

Rugpiūčio mėn. 14 d.

1. Dr. A. Klimas "Lietuvių kalba indoeuropiečių kalbų šeimoje".

2. Dr. I. Užgirienė "Įvairios kūrybingumo sampratos".

Vakare — 'Antro Kaimo' pasirodymas.

Rugpiūčio mėn. 15 d.

1. Dr. V. Vardys "Komunizmo įtaka į lietuvių tautinę sąmonę".

2. Dr. L. Sabaliūnas "Lietuvos laisvinimas ir antikolonializmas".

3. Simpoziumas "Rytų Europos politinė ateitis" — praveda dr. G. Gedvila. Pakviesti dalyvauti daktarai: T. Remeikis, L. Sabaliūnas, J. Šmulkštys, V. Vardys.

Vakare — Dramos vakaras, praveda aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius.

Rugpiūčio mėn. 16 d.

1. V. Kamantas "Lietuvių Bendruomenė".

2. Studijų savaitės uždarymas.

Perskaičius šį sąrašą, gali atrodyti, kad čia perdaug norėta, kad būtų reikėję telktis apie vieną temą. Tačiau rengėjams reikėjo skaitytis su tuo, kad stovyklautojai bus gan įvairių polinkių, tad ir įvairi programa tokiai pirmai stovyklai gal bus tinkamiausia.

Dar pabrėžtina, kad ši studijų savaitė neturėtų trukdyti jokiai kitai lietuvių vasaros stovyklai, ypatingai studentų, nes ji ruošiama jau mokslus baigusiems (nors ir vyresni studentai galės joje dalyvauti) ir susidomėjusiai visuomenei.

Savaitė stovykloje kainuos 30 dolerių. Už atskirus kambarius (kuriuose gali gyventi trys ar keturi) truputį daugiau. Šeimoms su mažais vaikais patartume užsisakyti atskirus kambarius. Atsivežti reikia šalia įprastų stovyklavimui dalykų apvalkalą pagalvei ir paklodžių bei savo sporto įrankius.

Stovyklavietė "Dainava" pasiekiama patogiai automobiliais. Autobusu keliaujantiems patariama nuvažiuoti iki Jackson, Michigan, ir iš ten paskambinti į Manchester 428-4237, iš kur bus paimti mašina. Registraciją tvarko p. Jonas Buitkus, 8025 Logan Street, Detroit 9, Michigan.

Visi kviečiami dalyvauti rimtose diskusijose ir lengvame žaidime, klausytis gerų paskaitų bei vakarinių programų ir praleisti įdomias atostogas gražioje Dainavoje.

Rengimo Komitetas:
Gabrielius Gedvila, Dalė Koklytė, Dalia Lukošiūnaitė, Adomas Mickevičius, Laima Petrauskaitė, Rimantas Rudys, Rimvydas Šliažas, Romas Stakauskas, Rimas Staniūnas.

Komiteto adresas:
R. Šliažas,
3140 W. 42 Pl.
Chicago, Ill. 60632.
Telef. CL 4-0647.

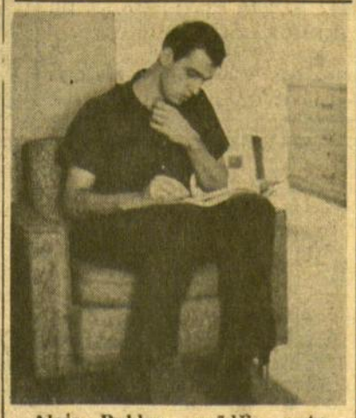

Algis Bublys posėdžio metu

— **Lietuvių Studentų** S-gos CV užsienio reikalų vedėjas Algimantas V. Baublys išvyko su studentų ekskursija į Europą. A. Baublys stengsis pasimatyti su Europoje esančiais lietuviais studentais.

Liet. Stud. s-gos užsienio skyrius yra pasiryžęs atgaivinti pastovią Lietuvių studentų atstovybę, kuri turėtų teisę atstovauti lietuvių studentijai pasauliniuose sąskrydžiuose.

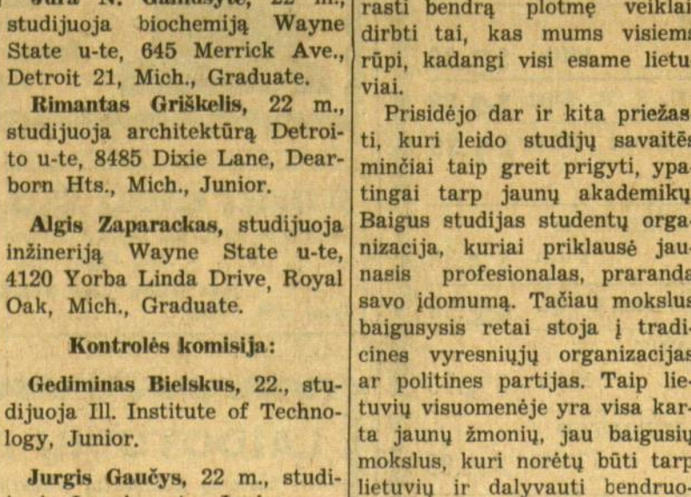

Gražina Budrytė ir Vytautas Miselis susimąstė

LIKTI UŽSIDEGUSIOM MEILĖJE IR VILTYJE

Gamtos ir vakaro tyluma apramina žmogų. Ji duoda progą mąstyti ir džiaugtis, netrukdant kasdienybei. Stebėdamas nuostabias Dievo dovanas — ar tai beržo kamieną, ramunės žiedą, ar mėlyną vabzdį virš vandens, žmogus gali pilniau pajusti Prisikėlimo džiaugsmą ir gilų dėkingumą.

Gegužės 29, 30 ir 31 dienom, aštuonioms studentėms ateitininkėms teko dalyvauti uždarose rekolekcijose tėvų jėzuitų vasarvietėje prie Coloma, Michigan. Jų metu tėvo Kijausko pašnekesiai, kurių mintys buvo paimtos iš šv. mišių maldų ir Šv. Rašto ištraukų, ir vasarvietės ramus grožis mums suteikė daug dvasinio džiaugsmo ir peno.

Rytais septintą valandą pažadindavo skardus skambalas, kuris sukviesdavo rytinei maldai ir šv. mišiom. Po pamaldų pusryčiai prie bendro stalo — kaip gausi šeima, besiklausant ar tai tėvo Markaičio ar tai Čaikovskio muzikos. Sekdavo pašnekesiai, po kurių mąstėme pateiktąsias mintis: Dievo Tėvo meilę savo palaidūnui sūnui, žmogaus visišką priklausomybę Tėvui, mirtinos nuodėmės fatališkas pasekmes, apaštalų nedrąsumą, liūdesį, ir netikrumą Kristui mirus, ir mūsų apaštališką pašaukimą skleisti tikėjimą, viltį ir meilę dabartiniu krikščionybės diasporos laikotarpiu.

Po pietų, laisvalaikio metu, skaitydavome įsilipusios į medį ar išsiirklavusios į vidurį ežero arba vaikštinėdamos per miškelį, ar daržą tik stebėjome ir grožėjomės gamta. Vakare vykdavo neformalios diskusijos, kuriose iškeldavome mums aktualius klausimus. Kalbėjome apie sutapimą šeimos ir profesijos moters gyvenime, apie reformas Bažnyčioje, apie sveiką ir nuoširdų priėjimą prie kito žmogaus, norint jam padėti. Saulei jau seniai nusileidus ir ežerui pavirtus juodu stiklu, baigdavome dieną Palaiminimu ir dešimtą valandą nueidavome poilsiui.

Visos dalyvavusios rekolekcijose sutinkame, kad kiekvienas tėvo Kijausko pašnekesys buvo naujas, nuoširdus ir skatinantis. Ypatingai mus paveikė raginimas gyventi Prisikėlimo džiaugsme ir ramybės dvasioje, nes mums Kristus tiek daug paaukojo ir dar daugiau pažadėjo. Nebuvo sunku gyventi toje dvasioje tas tris dienas, nes šv. mišios, susikaupimas, tyla ir gamtos artumas palaikydavo gerą nuotaiką. Rekolekcijoms pasibaigus didžiausias uždavinys — tai likti užsidegusiom toje meilėje ir viltyje, gerom sąlygom dingus ir kasdienybės nuobodumui vėl atsiradus. Tikėkimės, kad ištesėsim.

Džiaugiamės, kad tėvai jėzuitai suruošė šias rekolekcijas ir leido pasinaudoti jųjų vasarviete. Tai tikrai buvo puiki pradžia ilgai ir nuotaikingai vasarai.

Dalyvavusi

. . .imtynės

TARPTAUTINIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAI ŠIĄ VASARĄ ĮVYKS SEKANČIA TVARKA

11-ta Pasaulinė studentų konferencija įvyko Naujoje Zelandijoje. Pasaulinis Katalikų studentų suvažiavimas, Pax Romana, kurios pirmininkas yra Liet. stud. sąjungos garbės narys dr. Vytautas Vygantas, įvyks š. m. liepos 20—30 d. Georgetown universitete, Washingtone. Suvažiavime dalyvaus 105 tautybės, jų tarpe ir gausus būrys lietuvių studentų. Penktasis visuotinis jaunimo organizacijų suvažiavimas, kuriame dalyvaus atstovai iš viso pasaulio jaunimo organizacijų, įvyks Massachusetts universitete. Lietuvių Studentų s-gos atstovai planuoja šiame suvažiavime dalyvauti. Suvažiavimas įvyks š. m. liepos 31 d. ir tęsis iki rugpiūčio 12 d. Antrasis pasaulinis jaunimo seimas įvyks gale vasaros Maskvoje. Šis seimas, organizuojamas komjaunimo organizacijų, trauks komunistuojančių ir jiem simpatizuopančių organizacijų delegatus į Maskvą. Tikriausiai, kad šiame seime dalyvaus ir pavergtos Lietuvos jaunimo atstovai.

— **Studentų visuotinis suvažiavimas** įvyks š .m. lapkričio 26—29 d. Detroite.

— **Studentų Ateitininkų vasaros stovykla** įvyks š. m. rugpiūčio 26 — rugsėjo 8 d. Dainavoje. Stovyklos mokestis $45.00 + 5.00 registracija, neužsiregistravusiems $55.00 (registracijos paskutinė diena rugpiūčio 15, o vienai savaitei $30.00. Duodama nuolaida, jeigu du ar daugiau iš vienos šeimos važiuoja. Stovyklai vadovaus: Egidijus Užgiris — komendantas, Algis Norvilas — programos vedėjas, Austė Paliokaitė — mergaičių vadovė, Jonas Boguta — vadovas. Dėl tolimesnių žinių ir registracijos rašyti:

Jonas Šalčius,
5633 S. Maplewood Ave.
Chicago, Ill. 60629.

—o—

● **Lietuvių Katalikų mokslo akademijos** suvažiavimo darbų tvarka.

Penktadienį (IX. 4) 6—9 val. vak. registracija Fordhamo universitete, New Yorke.

Šeštadienį (IX. 5) 9 val. ryto šv. mišios Fordhamo universiteto bažnyčioje,

10 val. suvažiavimo atidarymas ir įvadinė paskaita — Campus Center — Ballroom,

12 val. užkandžiai — universiteto kavinėje,

1 val. sekcijų posėdžiai,

3 val. pertrauka,

3:30 val. sekcijų posėdžių tąsa,

4:50 val. pietūs — universiteto kavinėje.

Sekmadienį (IX. 6) 10 val. šv. mišios Fordhamo universiteto bažnyčioje,

11:30 val. užkandžiai,

12:30 val. sekcijų posėdžiai,

3 val. pertrauka,

3:30 val. sekcijų posėdžių tąsa,

7 val. banketas.

Pirmadienis (IX. 7) 9 val. šv. mišios Fordhamo universiteto bažnyčioj e — už mirusius akademijos narius,

10 val. sekcijų posėdžiai,

1:30 val. užkandžiai,

3 val. šimto metų nuo spaudos uždraudimo minėjimas ir suvažiavimo uždarymas.